ODLUKA KOMISIJE (EU) 2018/119

od 18. rujna 2017.

o državnoj potpori SA.47702 (2017/C) (ex 2017/N) – Ujedinjena Kraljevina

Alternativni paket kojim se zamjenjuje obveza banke Royal Bank of Scotland koja se odnosi na prodaju podružnice Rainbow

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 6184)

(Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ([1]) i uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

(1) Komisija je odlukom od 14. prosinca 2009. ([2]) („odluka o restrukturiranju”) utvrdila da je nekoliko mjera državne potpore ([3]) odobrenih banci Royal Bank of Scotland („RBS”) spojivo s unutarnjim tržištem. Taj je zaključak donesen na temelju plana restrukturiranja („plan restrukturiranja”) i obveza („obveze”) koje je preuzela Vlada Ujedinjene Kraljevine („tijela UK-a”).

(2) Komisija je odlukom od 9. travnja 2014. ([4]) („izmijenjena odluka o restrukturiranju”) utvrdila da dostavljeni izmijenjeni popis obveza ([5]) („izmijenjene obveze”) ne čini državnu potporu. Te izmijenjene obveze ne utječu ni na zaključak naveden u odluci o restrukturiranju da je državna potpora dodijeljena RBS-u spojiva s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

(3) Od donošenja izmijenjene odluke o restrukturiranju službe Komisije, tijela UK-a i RBS (izravno ili putem povjerenika za nadzor imenovanog u skladu s odlukom o restrukturiranju) često su komunicirali putem sastanaka i konferencijskih poziva te razmjenom elektroničke pošte i dokumenata.

(4) Ministarstvo financija UK-a (*Her Majesty's Treasury*, „HMT”) javno je 17. veljače 2017. objavilo da će zatražiti službenu izmjenu kojom bi se obveza prodaje podružnice Rainbow ([6]) zamijenila paketom mjera za jačanje tržišnog natjecanja na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima ([7]) („tržište bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima”).

(5) Tijela UK-a dopisom od 2. ožujka 2017. dostavila su Komisiji službeni zahtjev za zamjenu obveze prodaje takozvane podružnice Rainbow kako je utvrđena odlukom o restrukturiranju ([8]) i naknadno izmijenjena izmijenjenom odlukom o restrukturiranju ([9]).

([1]) SL C 142, 5.5.2017., str. 8.
([2]) SL C 119, 7.5.2010., str. 1.
([3]) Za cjelovit popis odobrenih mjera državne potpore vidjeti uvodne izjave od 31. do 77. odluke o restrukturiranju.
([4]) SL C 24, 23.1.2015., str. 4.
([5]) Za pregled traženih izmjena vidjeti uvodne izjave od 27. do 49. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([6]) Uvodna izjava 73. odluke o restrukturiranju.
([7]) U skladu s uvodnom izjavom 73. odluke o restrukturiranju tržišta bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima definirano je kao segment tržišta bankovnih usluga kojim su obuhvaćena poduzeća s prometom do 25 milijuna GBP, a tržište bankovnih usluga namijenjenih srednjim korporativnim klijentima kao segment kojim su obuhvaćena poduzeća s prometom od 25 milijuna GBP do 1 milijarde GBP.
([8]) Uvodna izjava 93. odluke o restrukturiranju.
([9]) Uvodna izjava 28. i izmijenjene obveze 3.1. i 3.2. (A) u Prilogu I. izmijenjenoj odluci o restrukturiranju.

(6) Komisija je dopisom od 4. travnja 2017. („odluka o pokretanju postupka”) obavijestila tijela UK-a da je u odnosu na taj zahtjev odlučila pokrenuti postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. UFEU-a.

(7) Odluka o pokretanju postupka objavljena je 5. svibnja 2017. u *Službenom listu Europske unije* ([10]). Komisija je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe.

(8) Tijela UK-a dostavila su 8. svibnja 2017. svoj odgovor na odluku o pokretanju postupka.

(9) Komisija je u svibnju i lipnju 2017. zaprimila primjedbe zainteresiranih strana. Kako bi se razjasnile zaprimljene primjedbe, s nekim su zainteresiranim stranama održani sastanci. Komisija je primjedbe zaprimljene od zainteresiranih strana dostavila tijelima UK-a.

(10) Ona su 22. lipnja 2017. dostavila svoj odgovor na primjedbe zaprimljene od zainteresiranih strana i primjedbe zaprimljene u okviru vlastitog ispitivanja tržišta ([11]).

(11) Tijela UK-a dopisom od 28. srpnja 2017. poslala su Komisiji ažuriranu obavijest koja je odražavala ažuriranu verziju alternativnog paketa predloženog u izvornoj obavijesti od 2. ožujka 2017.

2. **DODATNA OPAŽANJA**

(12) Budući da je Ujedinjena Kraljevina 29. ožujka 2017. dostavila obavijest o namjeri da napusti Europsku uniju, u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji Ugovori će se prestati primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu od dana stupanja na snagu sporazuma o povlačenju ili, ako do toga ne dođe, dvije godine od obavijesti osim ako Europsko vijeće, u dogovoru s Ujedinjenom Kraljevinom, odluči produljiti to razdoblje. Zbog toga i ne dovodeći u pitanje bilo koje odredbe sporazuma o povlačenju, ova se Odluka primjenjuje samo do trenutka kad Ujedinjena Kraljevina prestane biti država članica.

3. **DETALJAN OPIS MJERE/POTPORE**

3.1. *RBS I PROVEDBA PLANA RESTRUKTURIRANJA I IZMIJENJENOG PLANA RESTRUKTURIRANJA*

3.1.1. RBS

(13) RBS ([12]) ima sjedište u Edinburghu i jedna je od najvećih grupa za financijske usluge u Europi koja posluje s privatnim, korporativnim i institucionalnim klijentima. Na kraju 2016. RBS je imao ukupnu bilancu od 799 milijardi GBP ([13]) i ukupnu rizikom ponderiranu imovinu („RWA”) ([14]) od 228 milijardi GBP.

(14) Mjere državne potpore u korist RBS-a detaljno su opisane u uvodnim izjavama od 31. do 54. odluke o restrukturiranju. U izmijenjenoj odluci o restrukturiranju ([15]) navedeno je da je 2013. jedina mjera potpore u obliku kapitala koja još nije bila ukinuta ili otplaćena bila dokapitalizacija u iznosu od 45,5 milijardi GBP u redovnim i B dionicama ([16]), s kojom je bila povezana dionica kojom se omogućuje sudjelovanje u dividendi („DAS”) u vlasništvu države. DAS je nastao kako bi se tijelima UK-a osigurala veća prava na dividendu.

([10]) Vidjeti bilješku 1.
([11]) To ispitivanje tržišta uključuje razgovore tijela UK-a sa šest velikih konkurentnih subjekata, 12 manjih konkurentnih subjekata i sedam ispitanika iz područja poduzetničkog kapitala i financijske tehnologije, kao i istraživanje promjena u ponašanju klijenata unutar područja poslovanja W&G-a koje je po nalogu RBS-a proveo Charterhouse. Veliki konkurentni subjekti bili su CYBG PLC, Co-op Bank, Handelsbanken, Metro Bank, Santander UK PLC i TSB Bank. Manji konkurentni subjekti bili su Aldermore Group PLC, Allied Irish Bank, Atom Bank, Cumberland Building Society, Danske Bank, Monzo, OakNorth Bank, Paragon Bank PLC, Shawbrook Bank, Starling Bank, Tesco Bank i Virgin Money. Ispitanici iz područja poduzetničkog kapitala i financijske tehnologije bili su British Business Bank Investments Limited, Business Growth Fund, Funding Circle, Louise Beaumont (nezavisna stručnjakinja za financijsku tehnologiju), Iwoca, Nesta i Transferwise.
([12]) RBS je detaljno opisan u uvodnim izjavama od 4. do 11. izmijenjene odluke o restrukturiranju. Ključne *pro forma* brojke za razdoblje od 2008. do 2016. navedene su u uvodnim izjavama od 7. do 10. odluke o pokretanju postupka.
([13]) U ovoj Odluci Komisija se služi rezultatima koje je RBS objavio u svojem godišnjem izvješću i financijskim izvještajima za cijelu 2016.
([14]) RWA je mjera iznosa imovine banke prilagođenog za rizik. Upotrebljava se za utvrđivanje kapitalnih zahtjeva.
([15]) Uvodna izjava 11. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([16]) Osnovni kapital bez prava glasa kako je dodatno opisan u uvodnoj izjavi 38. odluke o restrukturiranju.

(15) Tijela UK-a prodala su u kolovozu 2015. 5,4 % banke ([17]), što je bila prva prodaja vladinih dionica u grupi RBS. U listopadu 2015. sve su B dionice pretvorene u redovne dionice ([18]). RBS je u pogledu DAS-a u ožujku 2016. tijelima UK-a isplatio konačnu dividendu, nakon čega je DAS povučen ([19]). Kao posljedica tih mjera tijela UK-a trenutačno drže 8,4 milijarde redovnih dionica u RBS-u koje čine 71,2 % redovnog temeljnog kapitala društva ([20]).

3.1.2. PROVEDBA OBVEZA I IZMIJENJENIH OBVEZA

(16) Provedba obveza prodaje i praćenja poslovanja koja je dovela do izmijenjene odluke o restrukturiranju detaljno je opisana u uvodnim izjavama od 12. do 22. izmijenjene odluke o restrukturiranju.

(17) Provedba obveza uključenih u izmijenjenu odluku o restrukturiranju opisana je u uvodnim izjavama 15. i 16. odluke o pokretanju postupka. RBS je te prodaje proveo prije propisanih rokova, osim obveze koja se odnosi na prodaju podružnice Rainbow.

3.2. *OBVEZA PRODAJE PODRUŽNICE RAINBOW*

(18) Obveze i izmijenjene obveze uključivale su prodaju nekoliko podružnica, uključujući podružnicu RBS-a za poslovanje s građanima i MSP-ovima u Engleskoj i Walesu te podružnicu NatWesta za poslovanje s građanima i MSP-ovima u Škotskoj, zajedno s podružnicom za izravno poslovanje s MSP-ovima i određenim srednjim korporativnim klijentima (dalje u tekstu: „podružnica Rainbow”). Rok naveden u odluci o restrukturiranju bio je 31. prosinca 2013., dok je u izmijenjenoj odluci o restrukturiranju rok produljen do 31. prosinca 2017.

(19) Komisija je u odluci o restrukturiranju u ocjeni spojivosti potpore RBS-u navela da se obvezom prodaje podružnice Rainbow pridonosi ograničavanju narušavanja tržišnog natjecanja koja su kao posljedica potpore nastala na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u.

(20) Postupak koji su RBS i tijela UK-a slijedili pri prodaji podružnice Rainbow te povezane poteškoće na koje su pritom naišli detaljno su opisani u uvodnim izjavama od 19. do 25. odluke o pokretanju postupka.

(21) Tijela UK-a dopisom od 2. ožujka 2017. dostavila su Komisiji zahtjev za zamjenu obveze prodaje podružnice Rainbow alternativnim paketom obveza. Tijela UK-a dopisom od 28. srpnja 2017. poslala su Komisiji izmijenjenu obavijest koja je odražavala ažuriranu verziju alternativnog paketa predloženog u izvornoj obavijesti.

3.3. *AŽURIRANI ALTERNATIVNI PAKET KOJI SU PREDLOŽILA TIJELA UK-A*

(22) Prema mišljenju tijela UK-a cilj je predloženog alternativnog paketa, s obzirom na poteškoće povezane s prodajom podružnice Rainbow ([21]), pronaći alternativu koja je barem istovrijedna izvornoj obvezi prodaje podružnice Rainbow s obzirom na opseg i učinak te: i. kojom se ostvaruje brži učinak, a time i učinkovitije ublažava svako narušavanje tržišnog natjecanja; ii. u kojoj se uzimaju u obzir trenutačne okolnosti na tržištu te posebne potrebe konkurentnih subjekata („konkurentni subjekti”) ([22]) i drugih potencijalnih novih sudionika na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u; te iii. kojom se ne ugrožava održivost RBS-a.

(23) Ažurirani alternativni paket sadržava niz mjera praćenja poslovanja i sastoji se od dvaju elemenata:

(a) fonda za razvoj kapaciteta i inovacije („mjera A”) i

(b) programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte („mjera B”).

([17]) Priopćenje za tisak HMT-a: https://www.gov.uk/government/news/government-begins-sale-of-its-shares-in-the-royal-bank-of-scotland.
([18]) Priopćenje za tisak RBS-a: http://otp.investis.com/clients/uk/rbs/RNS/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=580941.
([19]) Priopćenje za tisak RBS-a: http://otp.investis.com/clients/uk/rbs1/rns1/regulatory-story.aspx?cid=365&newsid=687910.
([20]) Godišnje izvješće i financijski izvještaji društva UK Financial Investments Ltd za 2016./2017.
([21]) Opisane su u uvodnim izjavama od 19. do 25. odluke o pokretanju postupka.
([22]) Financijski subjekti s malim tržišnim udjelom koji se natječu za poslove s četirima nacionalnim bankama s dugom tradicijom i najvećim tržišnim udjelom (2015. njihov je zajednički tržišni udio iznosio 82 %) na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u.

(24) Osnovalo bi se neovisno tijelo („tijelo”) za upravljanje fondom za razvoj kapaciteta i inovacije i programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte te nadzor nad njima ([23]).

(25) RBS bi financirao ažurirani alternativni paket. Tijela UK-a procjenjuju da bi ukupni trošak paketa za RBS iznosio oko [0,5–1,5] milijardi GBP, uzimajući u obzir početni kapitalni trošak i stalno smanjenje RBS-ovih prihoda ([24]).

3.3.1. FOND ZA RAZVOJ KAPACITETA I INOVACIJE („MJERA A”)

(26) Fond za razvoj kapaciteta i inovacije raspolagao bi sredstvima u iznosu od 425 milijuna GBP koja bi se distribuirala prihvatljivim subjektima za i. razvoj kapaciteta za tržišno natjecanje s RBS-om u području pružanja bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i/ili ii. razvoj i unaprjeđenje financijskih proizvoda i usluga dostupnih MSP-ovima. Projekti ulaganja koji bi mogli imati koristi od potpore trebaju biti usmjereni na dopuštene svrhe ([25]).

(27) Fond za razvoj kapaciteta i inovacije bio bi podijeljen na četiri skupa financijskih sredstava, a financijska sredstva stavila bi se na raspolaganje u skladu s tablicom 1.:

Tablica 1.

Bespovratna financijska sredstva dostupna za fond za razvoj kapaciteta i inovacije

Skup financijskih sredstava	Svrha	Dostupna bespovratna financijska sredstva
A. Skup financijskih sredstava za razvoj naprednog kapaciteta za usluge transakcijskog računa ([1]) (280 milijuna GBP)	Olakšavanje razvoja naprednijih ponuda usluga transakcijskog računa i pomoćnih paketa proizvoda u bankama s postojećim i znatnim kapacitetom za usluge transakcijskog računa	1 × 120 milijuna GBP 1 × 100 milijuna GBP 1 × 60 milijuna GBP
B. Skup financijskih sredstava za razvoj kapaciteta za usluge transakcijskog računa (80 milijuna GBP)	Olakšavanje modernizacije postojećih ponuda usluga transakcijskog računa ili razvoja novih ponuda	1 × 50 milijuna GBP 2 × 15 milijuna GBP
C. Skup financijskih sredstava za inovativne usluge kreditiranja i platnog prometa (40 milijuna GBP)	Olakšavanje razvoja novih i postojećih poduzeća koja pružaju usluge kreditiranja i platnog prometa namijenjene MSP-ovima s posebnim naglaskom na olakšavanje uvođenja nove tehnologije na mjerodavna tržišta	4 × 10 milijuna GBP
D. Fond za inovativnu financijsku tehnologiju za poslovno bankarstvo (25 milijuna GBP)	Olakšavanje komercijalizacije financijske tehnologije koja je relevantna za MSP-ove	5 × 5 milijuna GBP

([1]) Transakcijski račun znači račun koji se na tržištu ne nudi građanima, već poslovnim klijentima za držanje depozita, primanje uplata i izvršenje plaćanja čekom i/ili debitnom karticom, upotrebu bankomata i izvršavanje redovitih plaćanja izravnim terećenjem i/ili trajnim nalogom, ali ne i za i. držanje novca kao depozita u valuti koja nije službena valuta Ujedinjene Kraljevine ili ii. držanje kreditnih sredstava i njihov prijeboj s hipotekom ili kreditom (osim prekoračenja po računu).

Fond za razvoj kapaciteta i inovacije najveće bi iznose isplaćivao subjektima sa snažnim postojećim kapacitetom za usluge transakcijskog računa. Tri najveća iznosa za dodjelu bit će dostupna subjektima s takvim kapacitetom, čime će se ojačati njihova sposobnost tržišnog natjecanja s RBS-om u pružanju bankovnih usluga i financijskih proizvoda MSP-ovima. Kriteriji prihvatljivosti za različite skupove financijskih sredstava detaljnije su opisani u uvodnim izjavama od 28. do 31.

(28) Kriteriji prihvatljivosti za skup financijskih sredstava A: taj bi skup financijskih sredstava bio otvoren za svaki subjekt koji prima depozite i:

(a) koji nudi usluge transakcijskog računa;

([23]) Tijelo će se osnovati kako bi se olakšala i pratila provedba alternativnog paketa. Bit će uređeno „okvirnim ugovorom i ugovorom o državnoj potpori” koji će u pogledu obveza sklopiti HMT, tijelo i RBS.

([24]) S obzirom na početni kapitalni trošak, godišnje troškove provedbe alternativnog paketa te gubitak prihoda zbog prelaska klijenata kao posljedica mjere B koji će se nadoknaditi oslobađanjem kapitala za te klijente.

([25]) Opisane su u uvodnim izjavama 37. i 38. ove Odluke.

(b) koji je od tijela UK-a nadležnog za propise o bonitetnom nadzoru dobio odobrenje za primanje depozita;

(c) čije krajnje matično društvo ili koji sam u trenutku podnošenja zahtjeva ima sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini, Europskoj uniji, Europskom gospodarskom prostoru ili Švicarskoj i subjekt je koji prima depozite ili financijski holding;

(d) čija bruto imovina u Ujedinjenoj Kraljevini nije manja od 350 milijardi GBP u skladu s njegovim posljednjim objavljenim konsolidiranim financijskim izvještajima (ili privremenom bilancom);

(e) čiji se prihod u Ujedinjenoj Kraljevini uglavnom odnosi na pružanje usluga primanja depozita, kreditiranja ili platnog prometa građanima i poslovnim klijentima u Ujedinjenoj Kraljevini; i

(f) koji je izrazio namjeru da svoju poslovnu ponudu proširi na MSP-ove razvojem novih proizvoda, širenjem na nova zemljopisna tržišta u Ujedinjenoj Kraljevini ili u nove poslovne segmente i/ili ulaganjem u svoje razine usluga korisničke podrške.

(29) Kriteriji prihvatljivosti za skup financijskih sredstava B: primjenjivali bi se isti kriteriji prihvatljivosti kao oni navedeni u uvodnoj izjavi 28. za skup financijskih sredstava A, osim što subjekt ne mora imati trenutačnu ponudu usluga transakcijskog računa (ali mora barem javno izraziti namjeru da je uvede).

(30) Kriteriji prihvatljivosti za skup financijskih sredstava C: taj bi skup financijskih sredstava bio otvoren za subjekte iz skupova financijskih sredstava A i B i svaki drugi subjekt:

(a) čije krajnje matično društvo ili koji sam u trenutku podnošenja zahtjeva ima sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini, Europskoj uniji, Europskom gospodarskom prostoru ili Švicarskoj;

(b) koji (ili, ako je subjekt dio grupe, čija grupa) većinu svojeg prihoda ostvaruje od pružanja financijskih usluga građanima i poslovnim klijentima; i

(c) koji nudi usluge kreditiranja ili platnog prometa MSP-ovima u Ujedinjenoj Kraljevini ili usluga međunarodnog platnog prometa MSP-ovima ili je izrazio namjeru da svoju poslovnu ponudu proširi na pružanje tih usluga.

(31) Kriteriji prihvatljivosti za skup financijskih sredstava D: taj bi skup financijskih sredstava bio otvoren za svaki subjekt:

(a) čije krajnje matično društvo ili koji sam u trenutku podnošenja zahtjeva ima sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini, Europskoj uniji, Europskom gospodarskom prostoru ili Švicarskoj;

(b) koji pruža ili razvija financijske usluge ili proizvode pretežito MSP-ovima ili za MSP-ove u Ujedinjenoj Kraljevini ili pruža proizvode ili usluge MSP-ovima u Ujedinjenoj Kraljevini; i

(c) koji je prikupio kapital od najmanje 1 milijuna GBP tijekom triju godina prije datuma podnošenja svojeg poslovnog slučaja tijelu.

(32) Tijelo bi upravljalo fondom za razvoj kapaciteta i inovacije i nadziralo bi ga. Predviđeno je da će tijelo biti neovisno o RBS-u i tijelima UK-a i imat će ovlasti potrebne za ispunjavanje svoje zadaće upravljanja ili organizacije upravljanja zahtjevima upućenima fondu za razvoj kapaciteta i inovacije te za praćenje upotrebe financijskih sredstava. Postojat će četiri skupine zaštitnih mehanizama u pogledu upotrebe financijskih sredstava u subjektima primateljima koji će se primjenjivati tijekom životnog ciklusa fonda: i. zaštitni mehanizmi prije isplate, ii. redovito izvješćivanje i praćenje koje provodi tijelo, iii. pravo tijela na reviziju i iv. pravo tijela na povrat financijskih sredstava.

(33) Prva skupina zaštitnih mehanizama primjenjuje se prije isplate. Podnositelji zahtjeva bit će dužni dostaviti tijelu poslovni plan u kojem je dovoljno detaljno naveden prijedlog podnositelja zahtjeva za upotrebu dodijeljenih financijskih sredstava. Tijelo zatim mora razmotriti svaki element plana u odnosu na određeni broj unaprijed utvrđenih čimbenika i je li plan u skladu s dopuštenim svrhama ([26]).

(34) Druga skupina zaštitnih mehanizama sastoji se od redovitog izvješćivanja i praćenja koje provodi tijelo: primatelji 18 mjeseci izvješćuju tijelo na tromjesečnoj osnovi (tijelo sastavlja vlastito godišnje izvješće o upravljanju fondom). Izvješće će sadržavati pojedinosti o upotrebi primljenih financijskih sredstava, uključujući ukupan iznos potrošen tijekom posljednja tri mjeseca. U slučaju subjekata iz skupova sredstava A, B i C izvješće će uključivati:

(a) kratak opis razvoja poslovanja subjekta s MSP-ovima tijekom prethodne godine;

([26]) Opisane su u uvodnim izjavama 37. i 38. ove Odluke.

(b) pregled i kvantifikaciju ulaganja u relevantno poslovanje tijekom posljednja tri mjeseca i kako se taj razvoj odnosi na poslovni slučaj;

(c) pojedinosti o obujmu poslovanja subjekta s MSP-ovima, uključujući brojke koje se odnose na klijente i transakcijske račune te salda kredita i depozita;

(d) potvrdu da su financijska sredstva isplaćena iz fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova iskorištena u dopuštene svrhe; i

(e) ostale stavke koje dogovore tijelo i subjekt primatelj.

(35) Treća skupina zaštitnih mehanizama sastoji se od prava tijela na reviziju: tijelo bi na temelju ugovora moglo imenovati „kvalificiranu osobu" ([27]) koja bi ispitala i revidirala kako primatelji upotrebljavaju financijska sredstva u okolnostima u kojima tijelo ima razloga sumnjati da primatelj pravilno i potpuno iskorištava financijska sredstva koja je primio u okviru mjere A.

(36) Četvrta skupina zaštitnih mehanizama sastoji se od prava tijela na povrat financijskih sredstava: ako smatra (nakon revizije ili u drugom slučaju) da je počinjena bitna povreda ugovora koji su sklopili tijelo i primatelj, tijelo može zatražiti povrat financijskih sredstava koja su potonjem već isplaćena. To uključuje svako neiskorištavanje iznosa financijskih sredstava u dopuštene svrhe ili svaku njegovu upotrebu u zabranjene svrhe ([28]); u takvim slučajevima tijelo može od primatelja zahtijevati da otkloni povredu ili zatražiti povrat (punog ili dijela) iznosa financijskih sredstava.

(37) Odredbe o upotrebi financijskih sredstava iz skupova financijskih sredstava A, B i C uključuju one u kojima se navodi:

(a) da subjekt upotrebljava bespovratna financijska sredstva u svrhe za koje se može dokazati da su povezane s i. unaprjeđenjem rezultata za MSP-ove kao klijente i/ili ii. proširenjem poslovnog kapaciteta, ponude proizvoda i/ili ciljanih tržišta subjekta kako bi unaprijedio svoju ponudu za MSP-ove („temeljna načela");

(b) subjekt može upotrebljavati bespovratna financijska sredstva za pokrivanje svojih kapitalnih ulaganja ili operativnih troškova u sljedeće svrhe („dopuštene svrhe"):

(1) razvoj sustava i/ili infrastrukture koji su potrebni za proširenje i. poslovanja u području pružanja bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima ako je riječ o subjektu iz skupa financijskih sredstava A ili B ili ii. poslovanja u području pružanja usluga kreditiranja namijenjenih MSP-ovima ako je riječ o subjektu iz skupa financijskih sredstava C („relevantno poslovanje");

(2) zapošljavanje i plaćanje zaposlenika kako bi proširio svoje relevantno poslovanje ili upravljao njime;

(3) stavljanje na tržište proizvoda koji su povezani s njegovim relevantnim poslovanjem;

(4) kupnju ili najam prostora potrebnih za proširenje svojeg relevantnog poslovanja; ili

(5) bilo koju drugu svrhu koja je (prema mišljenju tijela) u skladu s temeljnim načelima.

(c) Subjekt bespovratna financijska sredstva ne može upotrebljavati ni u jednu od sljedećih zabranjenih svrha:

(1) subvencioniranje privremenih sniženja cijena bankovnih proizvoda i/ili usluga;

(2) otplatu bilo koje postojeće obveze;

(3) izravno pružanje financijskih sredstava klijentima;

(4) financiranje kapitalnih ulaganja i/ili operativnih troškova koje je društvo imalo u planu prije datuma podnošenja zahtjeva i: (a) koje bi društvo imalo neovisno o tome je li primilo bilo koji iznos iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije ili nije ili (b) koji su bili uključeni u poslovni plan društva prije datuma podnošenja zahtjeva;

(5) povrat kapitala dioničarima društva bilo kojim sredstvom; ili

(6) u svrhu koja nije u skladu s temeljnim načelima i/ili njegovim poslovnim slučajem.

([27]) Slično kao u slučaju regulatornih imenovanja u skladu s odjeljkom 166. Zakona o financijskim uslugama i tržištima iz 2000.
([28]) Kako je opisano u uvodnim izjavama 37. i 38.

(38) Odredbe o upotrebi financijskih sredstava iz skupa financijskih sredstava D uključuju one u kojima se navodi:

(a) da subjekt upotrebljava bespovratna financijska sredstva za razvoj, unaprjeđenje, provedbu, proširenje i/ili komercijalizaciju (ili potporu razvoju, unaprjeđenju, provedbi, proširenju i/ili komercijalizaciji) svojeg proizvoda ili usluge iz područja financijske tehnologije ([29]) i da subjekt bespovratna financijska sredstva može upotrebljavati za pokrivanje svojih kapitalnih ulaganja i operativnih troškova u sljedeće svrhe („dopuštene svrhe”):

(1) razvoj sustava i/ili infrastrukture koji su potrebni za razvoj, unaprjeđenje, provedbu, proširenje i/ili komercijalizaciju proizvoda ili usluge iz područja financijske tehnologije;

(2) zapošljavanje i plaćanje zaposlenika kako bi razvio, unaprijedio, proveo, proširio i/ili komercijalizirao proizvod ili uslugu iz područja financijske tehnologije;

(3) stavljanje na tržište proizvoda ili usluge iz područja financijske tehnologije; ili

(4) bilo koju drugu svrhu kojom se (prema mišljenju tijela) podupire razvoj, unaprjeđenje, provedba, proširenje i/ili komercijalizacija proizvoda ili usluge iz područja financijske tehnologije;

(b) subjekt bespovratna financijska sredstva ne može upotrebljavati u sljedeće zabranjene svrhe:

(1) otplatu bilo koje postojeće obveze;

(2) izravno pružanje financijskih sredstava klijentima;

(3) povrat kapitala dioničarima društva bilo kojim sredstvom; ili

(4) u svrhu koja nije u skladu s njegovim poslovnim slučajem.

(39) Financiranje za subjekte iz skupova financijskih sredstava A, B i C provodilo bi se u fazama tako da bi svi subjekti kojima ne bude odobren zahtjev za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava A imali pravo podnijeti zahtjev za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava B, dok bi svi subjekti kojima ne bude odobren zahtjev za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava B imali pravo podnijeti zahtjev za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava C. Postupak financiranja iz skupa financijskih sredstava D provodit će se istodobno s postupkom u fazama za skupove financijskih sredstava A, B i C.

(40) Tijelo će fond za razvoj kapaciteta i inovacije ponuditi na tržištu subjektima iz skupova financijskih sredstava A i D čim to bude bilo razumno izvedivo nakon njegova osnivanja i nakon potpisivanja okvirnog ugovora i ugovora o državnoj potpori ([30]). Ponuda fonda za razvoj kapaciteta i inovacije na tržištu subjektima iz skupova financijskih sredstava B i C uslijedit će tri mjeseca odnosno šest mjeseci nakon njegove ponude na tržištu subjektima iz skupa financijskih sredstava A.

(41) Razdoblje za podnošenje zahtjeva za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava A završit će dva mjeseca nakon što tijelo prvi put ponudi fond na tržištu, dok će razdoblje za podnošenje zahtjeva za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava B završiti u roku od pet mjeseci od tog datuma, a razdoblje za skup financijskih sredstava C u roku od osam mjeseci od tog datuma. Razdoblje za podnošenje zahtjeva za financijska sredstva iz skupa financijskih sredstava D teći će istodobno s razdobljima za podnošenje zahtjeva za financijska sredstva iz skupova financijskih sredstava A–C i završit će šest mjeseci nakon što tijelo prvi put ponudi fond na tržištu.

(42) Predviđeno je da će fond prestati djelovati nakon završetka programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte (iako se njegovo djelovanje može produljiti u skladu s unaprijed utvrđenim kriterijima ovisno o iznosu preostalih nedistribuiranih financijskih sredstava). Međutim, prava i obveze tijela u pogledu izvješćivanja nastavili bi se tri mjeseca nakon prestanka posljednjeg ugovora između tijela i bilo kojeg primatelja koji sudjeluje u fondu za razvoj kapaciteta i inovacije.

(43) Trošak RBS-a za mjeru A uključuje početni kapitalni trošak u iznosu od 425 milijuna GBP i troškove rada tijela ([31]), koje bi snosio RBS.

3.3.2. PROGRAM POTICAJNOG PRELASKA U PRIHVATLJIVE SUBJEKTE („MJERA B”)

(44) U programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte imaju pravo sudjelovati subjekti („prihvatljivi subjekti”) koji primaju depozite i ispunjavaju sljedeće kriterije:

(a) izrazili su ili su javno izrazili namjeru uvođenja ponude usluga transakcijskog računa;

(b) ispunjavaju kriterije iz uvodne izjave 28. stavaka od (b) do (f) za subjekte iz skupa financijskih sredstava A; i

(c) sudjeluju u usluzi prijenosa tekućeg računa u UK-u (*Current Account Switching Service*, „CASS”) ([32]).

([29]) Financijska tehnologija, odnosno Fintech, poslovna je djelatnost koja se temelji na upotrebi softvera za pružanje financijskih usluga, kao što su usluga plaćanja među ravnopravnim sudionicima, usluge eksternalizacije poslova korisnicima interneta itd.
([30]) Vidjeti bilješku 23.
([31]) Ukupna financijska sredstva za osnivanje i rad tijela iznosit će 20 milijuna GBP.
([32]) Usluga koju podržava Bacs Payment Schemes Limited i kojom se omogućuje automatski prijenos svih uvjeta plaćanja u novu banku i zatvaranje postojećeg računa. Vidjeti: https://www.currentaccountswitch.co.uk

(45) Programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte koji financira RBS tijelu bi se osigurala financijska sredstva za distribuciju prihvatljivim subjektima u slučajevima uspješnih prelazaka klijenata. Time bi se prihvatljivim subjektima omogućilo da RBS-ovim klijentima koji se koriste bankovnim uslugama namijenjenima MSP-ovima ponude poticaje i tako ih potaknu da svoje transakcijske račune, depozitne račune i kredite prenesu u prihvatljive subjekte. RBS bi preuzeo obvezu:

(a) isplate novčanih poticaja prihvatljivim subjektima u iznosu do 225 milijuna GBP za sve klijente koji pristanu na prijenos svojih transakcijskih računa („novčani poticaji za transakcijske račune”);

(b) isplate novčanih poticaja za kredite („novčani poticaji za kredite”) u dodatnom iznosu od 50 milijuna GBP za klijente koji uz svoj transakcijski račun prenesu i kredit;

(c) osiguravanja dodatnih 75 milijuna GBP vlastitih troškova koji bi isto tako bili dostupni kao pomoć za lakši prelazak (za pokrivanje naknada za prijevremeni raskid ugovora u pogledu prijenosa salda kredita ili drugih troškova trećih strana kao što su pravne naknade).

(46) Novčanim poticajima za transakcijske račune i kredite prihvatljivim subjektima omogućit će se da financiraju privlačne ponude cijena ili druge poticaje za RBS-ove klijente unutar područja poslovanja društva Williams & Glyn („W&G”) ([33]) i privuku te klijente kako bi prešli njima.

(47) Novčani poticaji za transakcijske račune koji se isplaćuju subjektima primateljima bili bi jasno podijeljeni u razine kako bi imali dovoljno sredstava za osiguravanje privlačnih poticaja za prelazak manjih i većih klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima. Predloženi iznosi novčanih poticaja za transakcijske račune koji će se nuditi na početku programa navedeni su u tablici u nastavku.

Tablica 2.

Predloženi početni iznosi novčanih poticaja za transakcijske račune u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte

Razred prometa klijenta koji se koristi uslugama namijenjenima MSP-ovima	Iznos novčanog poticaja za transakcijske račune (GBP)
< 15 000 GBP	750
15 000 GBP–100 000 GBP	1 000
100 001 GBP–1 000 000 GBP	3 000
1 000 001 GBP–1 500 000 GBP	6 250
1 500 001 GBP–2 000 000 GBP	13 125
2 000 001 GBP–2 500 000 GBP	16 875
2 500 001 GBP–7 500 000 GBP	25 000
> 7 500 000 GBP	50 000

(48) Novčanim poticajima za kredite prihvatljivim subjektima omogućit će se da smanje kamatne stope na kredite koje naplaćuju klijentima, čime će svoje ponude učiniti konkurentnijima i istodobno zadržati odgovarajuće prinose na kapital. Ako klijent prenese svoj primarni transakcijski račun i kredit iz RBS-a, tijelo će subjektu primatelju isplatiti dodatni novčani poticaj od 2,5 % prenesenog salda povučenog kredita.

(49) RBS bi se usredotočio na klijente unutar područja poslovanja W&G-a (riječ je o oko 200 000 klijenata koji se koriste bankovnim uslugama namijenjenima MSP-ovima) kojima bi pružio informacije o koristima prelaska i mogućim alternativnim konkurentnim subjektima koje bi mogli uzeti u razmatranje.

([33]) Izrazi „Rainbow” i „W&G” odnose se na isto područje poslovanja kako je navedeno u Dodatku 2. Revidiranom pismu namjere koje je priloženo izmijenjenoj odluci o restrukturiranju.

(50) RBS bi počeo informirati klijente o programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte otprilike tri mjeseca nakon uvođenja paketa, a novčani poticaji postali bi dostupni već u drugom tromjesečju 2018. (otprilike tri mjeseca nakon što RBS počne informirati svoje klijente). Postupak distribucije novčanih poticaja za program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ponavljao bi se tromjesečno sve dok su dostupni novčani poticaji. Novčani poticaji prestali bi nakon isplate maksimalnog iznosa od 225 milijuna GBP za novčane poticaje za transakcijske račune ili, ako se to ne dogodi prije, 18 mjeseci nakon što RBS informira klijente o programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte (moguće je produljenje za najviše 12 mjeseci, vidjeti uvodnu izjavu 51. stavak (d)).

(51) Tijelo bi, uz fond za razvoj kapaciteta i inovacije, bilo odgovorno za upravljanje programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte i nadzor nad njime te bi kontinuirano pratilo RBS-ovo ponašanje prema klijentima i interakciju s njima. U okviru toga tijelu bi se, u skladu s primjenjivim zakonima i zahtjevima zaštite podataka, omogućilo:

(a) da promijeni iznos isplaćenih novčanih davanja kako bi se osigurala njihova što veća učinkovitost;

(b) da odobri komunikacijske materijale o programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte koje će RBS slati svojim klijentima koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima;

(c) da od RBS-a zatraži povećanje učestalosti takve komunikacije;

(d) da produlji razdoblje dostupnosti novčanih poticaja za najviše 12 mjeseci ako je u roku od […] mjeseci od datuma početka programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte prešlo (ili započelo postupak prelaska) manje od […] prihvatljivih klijenata ([34]) („produljeni rok za poticajni prelazak u prihvatljive subjekte”); i

(e) da od RBS-a zatraži da proširi bazu klijenata kojima šalje takvu komunikaciju izvan područja poslovanja W&G-a ako se u zadanom roku ne ostvari zadani broj prelazaka. Ako se proširi područje poslovanja, ponude za prelazak u okviru programa usmjerit će se na MSP-ove koji čine oko […] udjela na tržištu transakcijskih računa UK-a. Područje poslovanja proširit će se ako:

(1) […] ([35]);

(2) […];

(3) […].

(52) Kako bi se osiguralo da RBS ima odgovarajuće poticaje za učinkovitu provedbu programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, ako je prešlo manje od […] klijenata i ako financijska sredstva za novčane poticaje nisu iskorištena do kraja razdoblja od […] mjeseci (ili, ako tijelo odluči produljiti relevantno razdoblje, do datuma završetka produljenog razdoblja), od RBS-a bi se zahtijevalo da na tijelo prenese unaprijed utvrđeni dodatni višekratnik tih neiskorištenih sredstava („množitelj”), pri čemu se primjenjuje gornja granica od 50 milijuna GBP.

(53) Određeno je da množitelj iznosi […] neiskorištenih sredstava. Ta se kazna primjenjuje pod sljedećim uvjetima:

(a) budući da će uspjeh programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ovisiti o sposobnosti prihvatljivih subjekata za izradu privlačnih ponuda za RBS-ove klijente koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima, tijelo bi imalo ovlast smanjiti množitelj ako se razumno uvjeri da su neiskorištena sredstva posljedica čimbenika izvan kontrole RBS-a;

(b) RBS-u se uz suglasnost tijela može dopustiti restrukturiranje novčanih poticaja nakon određenog razdoblja kako bi se poboljšala učinkovitost programa i smanjila vjerojatnost izricanja kazne; i

(c) i. ako je tijelo proširilo područje poslovanja do datuma prestanka programa za poticajni prelazak u prihvatljive subjekte, ii. ako je manje od […] klijenata prešlo u prihvatljive subjekte; i iii. ako tijelo smatra da RBS nije aktivno informirao klijente iz šire baze o programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, tijelo može povećati množitelj na postotak koji smatra prikladnim, pri čemu se primjenjuje gornja granica od 50 milijuna GBP.

(54) […]

(55) Ako je zbroj neiskorištenih sredstava i množitelja (zajedno sa svim vraćenim iznosima i svim iznosima koji nisu distribuirani iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije) manji od 5 milijuna GBP, tijelo će sredstva distribuirati dobrotvornim organizacijama.

([34]) Prihvatljivi klijent znači klijent odjela RBS-a poznatog kao W&G koji je MSP.
([35]) […] Poslovna tajna.

(56) RBS će se složiti s mjerama za zabranu nagovaranja u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte kojima će se RBS-u i članicama njegove grupe zabraniti i. poduzimanje određenih mjera koje mogu imati negativan učinak na program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte i ii. nagovaranje, navođenje ili poticanje prihvatljivih klijenata (ili klijenata koji su prešli u subjekt prihvatljiv za poticajni prelazak) da ostanu klijenti grupe u pogledu bilo kojeg transakcijskog računa ili relevantnog kredita ili da prenesu bilo koji transakcijski račun ili relevantni kredit iz subjekta prihvatljivog za poticajni prelazak u bilo koju članicu grupe unutar određenih propisanih razdoblja.

(57) Kako bi se pružila potpora uspješnoj provedbi programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, RBS će subjektima koji u njemu sudjeluju ponuditi mogućnost sklapanja ugovora o posredovanju među bankama na temelju kojeg će se klijentima koje privuku u okviru tog programa omogućiti da se nastave koristiti uslugama upravljanja gotovinom i čekovima u podružnicama RBS-a („program pristupa podružnicama"). Prihvatljivi klijenti imat će pristup podružnicama najmanje tri godine od pokretanja programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte uz razumne i nediskriminirajuće komercijalne uvjete i na trošak predmetnog subjekta.

(58) Početni kapitalni trošak mjere B iznosi 350 milijuna GBP plus RBS-ov trošak provedbe i RBS-ov trajni gubitak buduće dobiti ([36]).

4. **PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA I TIJELA UK-a**

4.1. *OPĆE PRIMJEDBE O ALTERNATIVNOM PAKETU*

(59) Odlukom o pokretanju postupka zainteresiranim stranama dana je mogućnost da se očituju o prijedlogu tijela UK-a. Tijekom faze savjetovanja zaprimljen je velik broj primjedaba. One su se odnosile na početni alternativni paket kako je opisan u uvodnim izjavama od 28. do 68. odluke o pokretanju postupka („početni alternativni paket"). Tijela UK-a ažurirala su alternativni paket, kako je opisano u odjeljku 2.3., tako da odražava primjedbe zainteresiranih strana i tržišnu studiju ([37]) koju su sama provela.

(60) S obzirom na njihov veliki broj ([38]) u ovom su odjeljku navedene glavne primjedbe koje je iznijelo više zainteresiranih strana kako bi se pomoglo u ocjenjivanju istovrijednosti alternativnog paketa s prodajom podružnice Rainbow.

4.1.1. OPĆE PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O ALTERNATIVNOM PAKETU

(61) U većini zaprimljenih primjedaba navedeno je da početni alternativni paket sadržava određeni broj obilježja kojima bi se moglo povećati natjecanje na tržištima MSP-ova u UK-u. U nekima je navedeno da bi se alternativnim paketom brže utjecalo na tržišno natjecanje uz manji rizik provedbe te da se njime može ojačati više od jednog konkurentnog subjekta (kao što je slučaj s prodajom podružnice Rainbow).

(62) Neke zainteresirane strane u pogledu početnog alternativnog paketa navode:

(a) da njegova ukupna vrijednost nije dovoljna za pokretanje strukturne promjene na tržištu MSP-ova u UK-u na kojem su prisutne velike prepreke prelasku;

(b) da prijenos transakcijskih računa koji odgovara udjelu od 2 % na tržištu MSP-ova nije istovrijedan s prodajom podružnice Rainbow (koja čini otprilike 5 % udjela na tržištu MSP-ova s obzirom na broj klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima);

(c) da se prijenosom transakcijskih računa ne rješava pitanje prijenosa imovine; i

(d) da su tijelo i njegove odluke ključni za uspjeh (ili neuspjeh) alternativnih mjera. Bit će teško osigurati potreban stupanj nepristranosti tijela.

([36]) Tijela UK-a procijenila su da RBS-ov trošak provedbe iznosi 38 milijuna GBP, a dodatni trajni trošak u obliku smanjene dobiti oko […] GBP godišnje.
([37]) Vidjeti bilješku 11.
([38]) Primjedbe su zaprimljene od društava Santander UK plc, CYBG plc, Metro Bank PLC, Aldermore Bank plc, Masthaven Bank Ltd, Paragon Bank plc, Secure Trust Bank plc, Shawbrook Bank Ltd, Virgin Money plc, OakNorth Bank Ltd, Cumberland Building Society, Tide i RBS.

4.1.2. OPĆE PRIMJEDBE TIJELA UK-A O ALTERNATIVNOM PAKETU I PRIMJEDBAMA ZAINTERESIRANIH STRANA

(63) Tijela UK-a smatraju da je alternativni paket barem istovrijedan s prodajom podružnice Rainbow s obzirom na njegov učinak na ograničavanje mogućih narušavanja tržišnog natjecanja te da se može provesti s većom sigurnošću i brže nego prodaja.

(64) Tijela UK-a smatraju da je alternativni paket u cjelini namijenjen razvoju kapaciteta na tržištu kako bi se ostvarile više trajne razine prelaska u prihvatljive subjekte na tržištima bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima. Najveći teret toga snosit će RBS kao najveći sudionik na tržištu. Iako koristi fonda za razvoj kapaciteta i inovacije nisu tako lako mjerljive kao one programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, njime će se u više banaka ojačati ponude bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima, osigurat će se veći izbor na tržištu, stvoriti različiti poslovni modeli i potaknuti prelazak. Ubrzat će se i razvoj novih poduzeća i tehnologija zahvaljujući kojima će oslabjeti ovisnost MSP-ova o njihovim bankama.

(65) Tijela UK-a navode da se alternativnim paketom namjeravaju ostvariti isti ciljevi kao i izvornom prodajom podružnice Rainbow:

(a) smanjenje tržišnog udjela RBS-a: provedbom programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte i osiguravanjem financijskih sredstava za razvoj kapaciteta za bankovne usluge namijenjene MSP-ovima ojačat će se manji konkurenti koji će moći vršiti veći konkurentski pritisak na RBS;

(b) smanjenje komercijalne dobiti od primanja potpore: alternativni paket uključuje znatan početni trošak uz dodatni trajni učinak zbog smanjenog prometa kao posljedica smanjenja broja klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte;

(c) prelazak klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima: za razliku od prodaje, koja bi uključivala prisilan prelazak klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima i koji se nisu odlučili za prelazak u drugu banku, programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte klijente bi se potaknulo na to da sami donesu odluku o prelasku. Veća je vjerojatnost da će osnaženi klijenti surađivati sa svojom novom bankom i u budućnosti ponovno prijeći u drugu banku ako s njome postignu bolji dogovor; i

(d) pristup podružnicama radi pružanja usluga klijentima koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima: programom pristupa podružnicama pruža se potpora prelasku klijenata iz RBS-a u konkurentne subjekte u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte jer ti klijenti neće morati promijeniti uvjete u skladu s kojima svakodnevno upravljaju gotovinom.

(66) S obzirom na učinak alternativnog paketa na segment srednjih korporativnih klijenata tijela UK-a isto tako smatraju:

(a) da je RBS od četvrtog tromjesečja 2010. izgubio [5–10] % tržišnog udjela u segmentu korporativnih klijenata i da se njegov udio smanjio sa [30–35] % na [20–25] %. Više nije najveća banka za poslovanje sa srednjim korporativnim klijentima u UK-u. To smanjenje tržišnog udjela znatno premašuje i smanjenje tržišnog udjela predviđeno prodajom podružnice Rainbow ([39]);

(b) da fond za razvoj kapaciteta i inovacije uključuje određeni iznos vrlo znatnih bespovratnih financijskih sredstava za pomoć bankama koje imaju uspostavljenu franšizu za pružanje bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima kako bi ojačale i proširile svoje postojeće ponude bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima. Tijela UK-a predviđaju da će se mnogima od tih kretanja ojačati sposobnost određenih banaka za poslovanje sa srednjim korporativnim klijentima i povećati ukupan broj banaka koje će zbog toga moći razviti ponude za srednje korporativne klijente;

(c) da je cilj programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ostvariti prelazak velikih klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima iz RBS-a u druge banke. Većim brojem takvih klijenata potaknut će se banke primateljice da razviju usluge namijenjene većim poduzećima, uključujući srednje korporativne klijente. Osim toga, očekuje se da će s vremenom veliki klijenti koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima prerasti u srednje korporativne klijente, čime će se dodatno potaknuti razvoj relevantnih ponuda;

([39]) Podatci o mjerenju tržišnog udjela poduzeća s prometom većim od 25 milijuna GBP iz istraživanja društva Charterhouse Research dostavljeni RBS-u.

(d) CMA ([40]) je utvrdio da MSP-ovi s prometom većim od 2 milijuna GBP općenito mogu sa svojim bankama pregovarati o uvjetima određivanja cijena i poslovanja. Kako bi se to iskoristilo kao učinkovit instrument za poticanje tržišnog natjecanja, ključno je da ti klijenti imaju održive alternativne pružatelje usluga. Time što će se dodatnim bankama omogućiti da razviju kapacitete za financiranje srednjih korporativnih klijenata bitno će se povećati tržišno natjecanje;

(e) Budući da je upravljanje srednjim korporativnim klijentima složeno, u prijedlozima koje je RBS zaprimio pri pokušaju prodaje podružnice Rainbow ([41]) u prošlosti bilo je predviđeno […].

(67) Nadalje, tijela UK-a razmatraju dodatne prednosti alternativnog paketa u odnosu na prodaju podružnice Rainbow.

(a) Zemljopisno područje primjene: alternativnim paketom utjecalo bi se na tržišno natjecanje u cijelom UK-u bez zemljopisnog ograničenja.

(b) Opsežan učinak na tržište: alternativnim paketom pridonijelo bi se provedbi sustavne i dugotrajne promjene na tržištu jer bi se određenom broju konkurentnih subjekata pomoglo da se učinkovitije natječu s bankama s velikim tržišnim udjelom. Konkretno:

i. s pomoću fonda za razvoj kapaciteta i inovacije subjektima će se pomoći u razvoju kapaciteta za poslovanje s MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima uz istodobno povećanje njihove likvidnosti i financijskog položaja. Potaknut će se i razvoj novih tehnologija kojima će se služiti konkurentni subjekti;

ii. programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte subjektima prihvatljivima za poticajni prelazak pomoći će se da povećanjem baza klijenata steknu ugled na tržištu;

iii. programom pristupa podružnicama prihvatljivim subjektima omogućit će se fizičko poslovanje s novostečenim klijentima koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, npr. pružanjem usluga upravljanja gotovinom i čekovima.

(c) Rješavanje tržišnih pitanja koja je utvrdilo tijelo UK-a nadležno za tržišno natjecanje i tržišta („CMA”): alternativnim paketom rješavaju se i neka ključna tržišna pitanja koja je utvrdio CMA u posljednjem preispitivanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u UK-u. Ona uključuju:

i. niske razine uključenosti klijenata u bankovne usluge, slabe odgovore na promjene cijene i kvalitete te nedostatak graničnih vrijednosti koje dovode do prelaska;

ii. nedostatak poticaja za banke da ulože u privlačenje klijenata na prelazak;

iii. visoke troškove stjecanja klijenata za konkurentne subjekte pri ulasku na novo tržište i širenju;

iv. nedostatak inovativnih proizvoda i tehničkih inovacija u području bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima;

v. zabrinutost konkurentnih subjekata zbog troškova izgradnje mreže podružnica i upravljanja njome.

(d) Vrijeme i sigurnost provedbe: alternativni paket može se provesti pravodobnije i sigurnije. Njime bi se izbjegli rizici i nesigurnosti kapitalne transakcije koji su se pojavili pri prethodnim pokušajima prodaje podružnice Rainbow.

(e) Uklanjanje prepreka izlasku tijela UK-a iz RBS-a: tijela UK-a javno su izrazila namjeru da nastave s prodajom svojeg udjela u RBS-u i time ga vrate u privatno vlasništvo. Postojeće poteškoće i kašnjenja pri prodaji podružnice Rainbow, što je jedina prodajna obveza koja još nije ispunjena, dovele su do nesigurnosti koje su utjecale na privlačnost RBS-a kao mogućnosti za ulaganje. Alternativnim paketom te bi se nesigurnosti uklonile.

(68) U pogledu primjedaba zainteresiranih strana tijela UK-a navode sljedeće:

(a) tržišni udio RBS-a smanjio se sa [25–30] % u četvrtom tromjesečju 2010. na [20–25] % u četvrtom tromjesečju 2016. ([42]), što čini smanjenje od [3–7] % za to razdoblje. Stoga je smanjenje od 5 % koje se očekivalo od prodaje podružnice Rainbow premašeno kad se gubitku tržišnog udjela koji se očekuje od programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte pribroji zabilježeni organski gubitak tržišnog udjela RBS-a od 2010.;

([40]) Slika 12. dodatka A8.1.–16. glavnom izvješću CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima.
([41]) Vidjeti i uvodnu izjavu 25. odluke o pokretanju postupka.
([42]) Izvor: ispitivanje poslovnih bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima s prometom između 0 i 25 milijuna GBP u četvrtom tromjesečju 2016. koje je proveo Charterhouse Research. Podatci za 12 mjeseci. Podatci su ponderirani prema regiji i prometu kako bi bili reprezentativni za poduzeća u Velikoj Britaniji. Procijenjena je ukupna veličina tržišta od […].

(b) tijela UK-a uvela su brojne promjene u predloženi paket kako bi se riješila ključna pitanja koja su istaknule zainteresirane strane. Tijela UK-a smatraju da su ažuriranim alternativnim paketom riješeni problemi koje su navele treće strane, da će on biti istovrijedan s prodajom podružnice Rainbow (s obzirom na učinak na RBS i tržište u cjelini) i da će se njime učinkovito potaknuti natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u UK-u;

(c) u pogledu primjedbe o potrebi da se osigura neovisnost tijela tijela UK-a napominju da će tijelo biti vezano okvirnim ugovorom i ugovorom o državnoj potpori ([43]) u kojem su utvrđene funkcije i dužnosti tijela te njegove obveze i ograničenja. Nadalje, pojedincu neće biti dopušteno da preuzme dužnost direktora tijela ako istodobno obnaša dužnost (osim bilo koje neizvršene dužnosti koja nije predsjednik ili istovjetni položaj) ili je na višem rukovodećem položaju u bilo kojem tijelu javnog sektora ili je direktor ili viši rukovoditelj u grupi RBS ili je povezana strana (ili suradnik povezane strane) RBS-a.

4.2. *PRIMJEDBE O FONDU ZA RAZVOJ KAPACITETA ZA FINANCIRANJE MSP-OVA*

4.2.1. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O FONDU ZA RAZVOJ KAPACITETA ZA FINANCIRANJE MSP-OVA

(69) Zainteresirane strane u nizu primjedaba navode da bi trebalo povećati vrijednost fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova jer bi se time snažnije utjecalo na natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima.

(70) U drugim primjedbama zainteresirane strane navode da fragmentacija financijskih sredstava na veliki broj banaka tako da nijedna ne može provesti znatna ulaganja neće imati bitan učinak na tržišno natjecanje ili koncentraciju. Umjesto jednakih isplata unutar odgovarajućih skupova financijskih sredstava trebalo bi isplaćivati iznose različite vrijednosti uzimajući u obzir stvarne potrebe i planove ulaganja podnositelja zahtjeva.

(71) Određeni broj zainteresiranih strana naveo je i da bi fond za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova trebalo dodatno otvoriti za institucije koje nemaju snažan postojeći kapacitet za usluge transakcijskog računa i da bi nebankovne institucije (npr. stambene štedionice) trebale moći ostvariti korist od fonda za razvoj kapaciteta.

4.2.2. PRIMJEDBE TIJELA UK-A O FONDU ZA RAZVOJ KAPACITETA ZA FINANCIRANJE MSP-OVA I PRIMJEDBAMA ZAINTERESIRANIH STRANA

(72) Tijela UK-a smatraju da je razumno očekivati da će se s pomoću fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova, posebno u kombinaciji s programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte, povećati tržišni udjeli konkurentnih subjekata, što će dovesti do odgovarajućeg smanjenja tržišnog udjela RBS-a.

(73) Tijela UK-a smatraju da će se s pomoću fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova povećati tržišni udjeli konkurentnih subjekata jer će se bitno poboljšati isplativost za banke koje ulaze na tržište bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima (i, ako to žele, srednjim korporativnim klijentima) i/ili dodatno razvijaju postojeće kapacitete. Radi pojašnjenja temeljnog koncepta navodi se primjer u kojem bespovratna financijska sredstava iz fonda u iznosu od 3 milijuna GBP mogu učiniti granični projekt vrijedan 10 milijuna GBP isplativim tako što će se povrat ulaganja u projekt povećati s povrata koji je niži od troška kapitala na održivu razinu.

(74) Kao odgovor na primjedbe zainteresiranih strana tijela UK-a uvela su sljedeće promjene u alternativni paket:

(a) povećat će se vrijednost fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova kojem mogu pristupiti konkurentni subjekti. Fond za razvoj kapaciteta i inovacije najveće će iznose isplaćivati konkurentnim subjektima sa snažnim postojećim kapacitetom za usluge transakcijskog računa. To će vjerojatno dovesti do najvećeg učinka na natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u najkraćem roku jer su te banke već potrošile vrijeme i novac na razvoj proizvoda transakcijskog računa i povezane distribucijske infrastrukture;

(b) fond za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova kombinirat će se s fondom za razvoj inovacija. Uklonit će se razlika u prvom i drugom skupu financijskih sredstava. Povećat će se fleksibilnost kako bi se unaprijedile mogućnosti banaka koje nemaju snažan postojeći kapacitet za usluge transakcijskog računa i kako bi nebankovne institucije imale pristup znatnim isplatama iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije.

([43]) Vidjeti bilješku 23.

4.3. *PRIMJEDBE O PROGRAMU POTICAJNOG PRELASKA U PRIHVATLJIVE SUBJEKTE*

4.3.1. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O PROGRAMU POTICAJNOG PRELASKA U PRIHVATLJIVE SUBJEKTE

(75) Neke su zainteresirane strane dvojile hoće li predložena vrijednost novčanih poticaja biti dovoljno poticajna kako bi dovoljan broj klijenata prevladao napore povezane s prelaskom. U prošlosti se pokazalo da su klijenti inertni te bi postupak njihova prelaska trebao biti jasan i bez poteškoća. RBS bi radi lakšeg prelaska trebao s konkurentnim subjektima podijeliti i informacije o svojim klijentima (uključujući evidenciju o kreditima). Neke zainteresirane strane navele su i potrebu za pružanjem povijesne evidencije klijenata radi ocjene kreditne sposobnosti.

(76) U određenom broju primjedaba navedeno je da bi radi omogućavanja prelaska iznos novčanih poticaja trebalo povećati (i povezati sa složenošću i veličinom klijenta), što bi zahtijevalo znatno povećanje cjelokupne vrijednosti programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte.

(77) U nekim je primjedbama navedeno da bi program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte trebao dovoljno dugo trajati kako bi se osiguralo da vrijeme nije znatna prepreka. Nadalje, predloženo je automatsko proširenje područja poslovanja u pogledu klijenata (ako se ne ostvari željena razina prelaska).

(78) U nekoliko je primjedaba predloženo da bi uz prijenos transakcijskih računa alternativni paket trebalo usmjeriti i na prijenos kredita jer se usmjeravanjem na transakcijske račune zanemaruje potreba za većim natjecanjem na tržištu usluga kreditiranja namijenjenih MSP-ovima. Paket bi u prevelikoj mjeri bio usmjeren na pružatelje usluga transakcijskog računa. Smatra se da je tržište usluga kreditiranja namijenjenih MSP-ovima znatno profitabilnije od tržišta usluga transakcijskog računa te je narušavanje tržišnog natjecanja potrebno ukloniti i na njemu. U primjedbama je navedeno i da su konkurentni subjekti trenutačno u nepovoljnom položaju jer je četirima najvećim bankama dopušteno da umjesto standardiziranog kapitalnog modela primjenjuju napredni model zasnovan na internim sustavima rejtinga, čime im je omogućeno da nude bolje cijene za kredite od konkurentnih subjekata.

(79) U nekim je primjedbama predloženo da bi RBS trebalo prisiliti na prodaju klijenata (uključujući prisilnu prodaju transakcijskih računa i/ili kredita) umjesto da se klijentima pruži mogućnost prelaska u drugu banku. U drugim je primjedbama predloženo da bi RBS trebalo obvezati na prijenos minimalnog broja neto transakcijskih računa i izreći mu kaznu u slučaju neispunjavanja obveze.

(80) U određenom broju primjedaba predloženo je i da bi program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte trebao početi tek nakon provedbe ulaganja koja su omogućena s pomoću fonda za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova.

4.3.2. PRIMJEDBE TIJELA UK-A O PROGRAMU POTICAJNOG PRELASKA U PRIHVATLJIVE SUBJEKTE I PRIMJEDBAMA ZAINTERESIRANIH STRANA

(81) U pogledu programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte koji je uključen u početni alternativni paket tijela UK-a smatraju:

(a) da s obzirom na svoju trenutačnu vrijednost fond može dovesti do smanjenja sadašnjeg tržišnog udjela RBS-a za više od 2 %. Ciljano smanjenje od dva postotna boda posebno je strukturirano kako bi se veliki broj velikih klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima potaknuo na prelazak. Ništa ne sprječava klijente RBS-a da nastave s prelaskom u konkurentne subjekte (bez isplate novčanih poticaja), što će dovesti do daljnjeg smanjenja tržišnog udjela RBS-a. Zapravo, puno je veća vjerojatnost da će to učiniti nakon što budu bili izloženi marketingu konkurentnog subjekta;

(b) program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte uključuje poticaje za prelazak koji će vjerojatno biti puno veći od onih koji trenutačno postoje na tržištu. Nadalje, očekuje se da će ti poticaji biti isplaćeni povrh onih koji su već dostupni;

(c) konkurentni subjekti intenzivno će se natjecati za klijente i izradit će ponude koje su dovoljno atraktivne kako bi klijente potaknuli na prelazak. Na tržištu postoji jasna potražnja za tim klijentima;

(d) uvođenjem CASS-a 2013. brojnim klijentima olakšan je prelazak u konkurentni subjekt u UK-u. Klijenti koji se koriste uslugama transakcijskog računa već primjenjuju CASS za prelazak iz RBS-a u konkurentne subjekte;

(e) RBS namjerava ublažiti/spriječiti otpor klijenata prema prelasku tako što će se obvezati na mjere za koje je CMA ([44]) utvrdio da su konkurentske, uključujući informiranje prihvatljivih klijenata o CASS-u i pružanje pomoći klijentima u pogledu zahtjeva za podatke o prelasku u novi subjekt;

(f) od RBS-a bi se zahtijevalo da u ime konkurentnih subjekata informira definiranu bazu svojih klijenata (uključujući pružanjem promidžbenih materijala) o koristima prelaska; i

(g) program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ima ugrađene različite sigurnosne mehanizme za osiguravanje dovoljnog broja prelazaka. Na primjer: tijelo koje nadzire program imalo bi mogućnost i. od RBS-a zatražiti da poveća učestalost komunikacije ili ii. produlji razdoblje tijekom kojeg su dostupni novčani poticaji za najviše 12 mjeseci ili iii. restrukturira formulu novčanih poticaja nakon određenog vremena kako bi se poboljšala učinkovitost programa i iv. ako sredstva za novčane poticaje nisu iskorištena, RBS bi morao prenijeti množitelj kako je opisano u uvodnim izjavama 52. i 53.

(82) U odgovoru na primjedbe zainteresiranih strana tijela UK-a navode da su uvjerena kako će uz ponudu financijskih poticaja prijeći dovoljan broj klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima jer:

(a) poticajima su se u prošlosti klijenti poticali na prelazak kako je navedeno i u Završnom izvješću CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima te u istraživanju ([45]) „[…]" koje je po nalogu RBS-a proveo Charterhouse ([46]);

(b) postupak prelaska vjerojatno će se odvijati bez poteškoća za klijente jer će većina njih iskoristiti prednost programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte da svoj prelazak provede preko CASS-a. Međutim, razmjena financijske evidencije klijenata ili drugih informacija o njima vjerojatno će biti ograničena zakonodavstvom o zaštiti podataka;

(c) vjerojatnost prelaska klijenata unutar područja poslovanja W&G-a nije manja. RBS navodi da su stope prelaska i osipanja tih klijenata unutar područja poslovanja W&G-a općenito u skladu s onima za RBS-ove ključne klijente te da se od 2010. očekuje odlazak klijenata W&G-a iz grupe RBS;

(d) uspostavljeni su zaštitni mehanizmi i mehanizmi za sprječavanje izbjegavanja. Tijelo je ovlašteno RBS-u izreći financijsku kaznu ako se novčani poticaji za transakcijske račune ne iskoriste unutar razdoblja provedbe programa (tj. množitelj). Nadalje, tijelo će moći promijeniti iznos novčanih poticaja koji se isplaćuju kako bi osiguralo njihovu što veću učinkovitost i prisililo RBS da poveća učestalost marketinga programa. Osim toga, područje poslovanja i trajanje programa povećat će se ako se ne ostvare određene razine prelaska.

(83) U pogledu primjedaba zainteresiranih strana tijela UK-a nadalje smatraju:

(a) da bi klijenti uz svoje transakcijske račune prenijeli i druge bankovne proizvode (npr. kredite). CMA je utvrdio da „velika većina MSP-ova koji traže financiranje odlazi u banku u kojoj imaju transakcijski račun... više od 90 % MSP-ova u UK-u otišlo je u svoju glavnu banku radi prekoračenja, kredita ili kreditnih kartica" ([47]); i

(b) da se prednost daje osnaživanju klijenata kako bi donijeli vlastitu odluku o prelasku u odnosu na prisilne prodaje jer je veća vjerojatnost da će osnaženi klijenti surađivati sa svojom novom bankom i u budućnosti ponovno prijeći u drugu banku ako s njom postignu bolji dogovor. Taj pristup podupire i CMA u svojem Završnom izvješću o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima u kojem je navedeno da se „prodajom klijente može privremeno potaknuti na određenu veću uključenost, posebno ako smatraju da su u ‚novu' banku prešli protiv svoje volje, ali riječ je o jasno nepoželjnom načinu poticanja veće i održivije uključenosti klijenata" ([48]). CMA je umjesto toga utvrdio kako je veća vjerojatnost da će nestrukturne mjere „koje su izravno usmjerene na temeljne razloge negativnog učinka na tržišno natjecanje – npr. većom uključenošću klijenata i olakšavanjem prelaska – biti učinkovitije pri rješavanju pitanja tržišnog natjecanja koja smo utvrdili…" ([49]). U okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ciljanim marketingom

([44]) Završno izvješće CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima (9. kolovoza 2016.): https://www.gov.uk/cma-cases/review-of-banking-for-small-and-medium-sized-businesses-smes-in-the-uk

([45]) Charterhouse je po nalogu RBS-a proveo istraživanje među prihvatljivim klijentima koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima unutar područja poslovanja W&G-a kako bi se ispitali stavovi o prelasku i učinak poticaja na vjerojatnost njihova prelaska. Istraživanje je bilo usmjereno na poslovne klijente koji se koriste bankovnim uslugama i koji čine […] od […] klijenata unutar područja poslovanja W&G-a. Istraživanje je bilo kvantitativno (s reprezentativnim uzorkom od […] intervjuiranih klijenata) i kvalitativno ([…] detaljnih intervjua).

([46]) Odgovor RBS-a na odluku o pokretanju postupka, stavak 4.12.

([47]) Završno izvješće CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima, stavak 8.169.

([48]) Završno izvješće CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima, stavak 17.19.

([49]) Završno izvješće CMA-a o istraživanju tržišta bankovnih usluga namijenjenih građanima, stavak 17.14.

podići će se svijest klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima o velikom broju robnih marki konkurentnih subjekata, čime će se klijente potaknuti da se informiraju o mogućnostima i robnim markama konkurentnih subjekata prije no što donesu odluku o odabiru.

(84) Kao odgovor na primjedbe zainteresiranih strana i vlastitu tržišnu studiju tijela UK-a uvela su i sljedeće promjene u program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte:

(a) ukupna vrijednost programa povećat će se sa 175 milijuna GBP na 350 milijuna GBP, od čega će 225 milijuna GBP biti dostupno za novčane poticaje za transakcijske račune. Iznos od 50 milijuna GBP bit će dostupan za novčane poticaje za kredite kao odgovor na primjedbu da bi uz prijenos transakcijskih računa program trebalo usmjeriti i na prijenos kredita. Iznos od 75 milijuna GBP bio bi i dalje dostupan kao pomoć za lakši prelazak (za pokrivanje naknada za prijevremeni raskid ugovora u pogledu prijenosa salda kredita ili drugih troškova trećih strana kao što su pravne naknade);

(b) uz povećanje vrijednosti cilj programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte bit će i prijenos tržišnog udjela od 3 % umjesto početnih 2 %; i

(c) RBS bi počeo informirati klijente o programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte otprilike tri mjeseca nakon uvođenja paketa i nakon dodjele prvih bespovratnih financijskih sredstava iz fonda za razvoj kapaciteta.

4.4. *PRIMJEDBE O PROGRAMU PRISTUPA PODRUŽNICAMA*

4.4.1. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O PROGRAMU PRISTUPA PODRUŽNICAMA

(85) Određeni broj zainteresiranih strana doveo je u pitanje koristi programa pristupa podružnicama za natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i naveo da bi se upravljanjem programom i njegovim financiranjem opteretili uključeni klijenti i konkurentni subjekti te možda bespotrebno odvratila pozornost tijela.

(86) Mali broj zainteresiranih strana podržao je program pristupa podružnicama i smatra da bi imao koristi od njega.

4.4.2. PRIMJEDBE TIJELA UK-A O PROGRAMU PRISTUPA PODRUŽNICAMA I PRIMJEDBAMA ZAINTERESIRANIH STRANA

(87) Uzimajući u obzir zaprimljene primjedbe da će interes konkurentnih subjekata za njega vjerojatno biti ograničen, iako ga nekoliko njih smatra važnim, program pristupa podružnicama zadržat će se uz sljedeće izmjene:

(a) bit će otvoren samo za klijente koji su prešli u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte (i ako je relevantna banka koja sudjeluje u programu poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte s RBS-om sklopila ugovor o posredovanju među bankama);

(b) banke više neće imati besplatan pristup podružnicama, ali će se njihovim prihvatljivim klijentima omogućiti pristup podružnicama uz razumne i nediskriminirajuće komercijalne uvjete. Banke će za pokrivanje tog troška moći iskoristiti novčana sredstva iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije i/ili novčane poticaje primljene u okviru programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte. Uštedena novčana sredstva preusmjerena su na druge aspekte alternativnog paketa.

4.5. *PRIMJEDBE O FONDU ZA RAZVOJ INOVACIJA*

4.5.1. PRIMJEDBE ZAINTERESIRANIH STRANA O FONDU ZA INOVACIJE

(88) Neke zainteresirane strane bile su kritične u pogledu predloženog fonda za inovacije koji smatraju nepotrebnim te vjeruju da s obzirom na njegovu dugoročnu prirodu ne bi imao znatan učinak na tržišno natjecanje i da neće imati nikakav učinak na položaj RBS-a na tržištu MSP-ova u UK-u. Tvrdile su da bi bilo bolje financijska sredstva iz fonda za inovacije preusmjeriti na druge elemente paketa.

(89) Bilo je nekoliko pozitivnih primjedaba o fondu za inovacije jer bi se njime ubrzale inovacije u sektoru bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima. Neke su zainteresirane strane tvrdile da bi banke i stambene štedionice isto tako trebale imati pristup koristima takvog financiranja.

4.5.2. PRIMJEDBE TIJELA UK-A O FONDU ZA INOVACIJE I PRIMJEDBAMA ZAINTERESIRANIH STRANA

(90) Kao odgovor na zaprimljene primjedbe fond za inovacije spojit će se s fondom za razvoj kapaciteta za financiranje MSP-ova u fond za razvoj kapaciteta i inovacije. Time se namjerava otkloniti zabrinutost zbog postojanja dvaju različitih fondova osiguravanjem veće fleksibilnosti u pogledu potencijalnih podnositelja zahtjeva i načina raspodjele financijskih sredstava i istodobnim zadržavanjem koristi financiranja inovacija relevantnih za MSP-ove.

5. **OCJENA MJERE/POTPORE**

5.1. *POSTOJANJE DRŽAVNE POTPORE*

(91) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj zabranjena je u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama. Komisija napominje da tijela UK-a smatraju da se u okviru ažuriranog alternativnog paketa ne bi dodijelila nikakva dodatna državna potpora.

(92) Kako bi se mjera mogla smatrati državnom potporom u smislu te odredbe, moraju biti ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mjera mora biti pripisiva državi i mora se financirati iz državnih sredstava; ii. primatelj mora njome ostvariti neku prednost; iii. ta prednost mora biti selektivna; i iv. mjerom se mora narušavati ili mora postojati prijetnja da će se narušiti tržišno natjecanje te mora imati potencijalni utjecaj na trgovinu među državama članicama.

5.1.1. POTENCIJALNA POTPORA RBS-U

(93) Ažurirani alternativni paket opisan u odjeljku 2.3. financijski je trošak za RBS. Na temelju podataka koje su dostavila tijela UK-a procijenjeni početni trošak alternativnog paketa za RBS iznosio bi oko 833 milijuna GBP ([50]) uz dodatni trajni trošak u obliku izgubljene dobiti ([51]). RBS od države neće dobiti državna sredstva za financiranje tih mjera. Sam će snositi cjelokupni trošak ažuriranog alternativnog paketa.

(94) Budući da ažurirani alternativni paket ne uključuje državna sredstva u pogledu RBS-a, nije potrebno ocijeniti druge kumulativne uvjete kako bi se mjera mogla smatrati državnom potporom. Stoga alternativni paket ne uključuje novu potporu RBS-u.

5.1.2. POTENCIJALNA POTPORA KORISNICIMA ALTERNATIVNOG PAKETA

(95) Komisija smatra da ne postoji izravna veza između državne potpore dodijeljene RBS-u 2008. i 2009. i ažuriranog alternativnog paketa opisanog u odjeljku 2.3. U postupku koji je doveo do odluke o restrukturiranju tijela UK-a obvezala su se prodati podružnicu Rainbow i odobrenje potpore temeljilo se na toj obvezi. Alternativni paket predložen je osam godina nakon dodjele posljednje potpore u obliku kapitala RBS-u. Stoga se može isključiti izravna veza alternativnog paketa s potporom RBS-u 2008. i 2009. ili njegovo izravno financiranje iz te potpore.

(96) Međutim, trebalo bi napomenuti da, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 15., država još uvijek u vlasništvu ima 71,2 % dionica RBS-a. Iz toga proizlazi da financijske obveze koje se odnose na alternativni paket neizravno, ali u velikoj mjeri snosi država kao većinski dioničar RBS-a. Osim toga, tijela UK-a intenzivno su uključena u osmišljanje alternativnog paketa, što može upućivati na to da je to osmišljanje pripisivo državi. Nadalje, na temelju alternativnog paketa poduzetnici koji imaju pravo na njegove koristi mogli bi steći selektivnu prednost. Mjera je osmišljena i tako da su njezini učinci usmjereni na konkurentne subjekte.

(97) Međutim, čak i ako se smatra da je alternativni paket državna potpora bankama koje bi od njega imale korist, Komisija smatra da je spojiv s unutarnjim tržištem kao potreban dio obveza na temelju kojeg se mjere potpore u korist RBS-a na temelju odluke o restrukturiranju, izmijenjene odluke o restrukturiranju i ove Odluke smatraju spojivima s unutarnjim tržištem ([52])

5.1.3. ZAKLJUČAK O POSTOJANJU DRŽAVNE POTPORE

(98) Uzimajući u obzir elemente o kojima se raspravljalo u odjeljku 5.1.1. Komisija zaključuje da se ažurirani alternativni paket ne smatra novom državnom potporom RBS-u.

([50]) Uključuje početni kapitalni trošak fonda za razvoj kapaciteta i inovacije u iznosu od 425 milijuna GBP (uvodna izjava 43.), financijska sredstva za osnivanje i rad tijela u iznosu od 20 milijuna GBP (bilješka 31.), početni kapitalni trošak programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte u iznosu od 350 milijuna GBP (uvodna izjava 13.) i procijenjene operativne troškove RBS-a za provedbu u iznosu od 38 milijuna GBP (bilješka 36.).

([51]) Tijela UK-a procjenjuju da trajni trošak u obliku smanjene dobiti iznosi oko […] GBP godišnje (bilješka 36.).

([52]) U skladu s analizom iz odjeljka 5.2. ove Odluke.

(99) U skladu s analizom iz odjeljka 5.1.2., u mjeri u kojoj se alternativni paket smatra državnom potporom bankama koje od njega imaju korist, takva se potpora na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a smatra spojivom kao potreban dio obveza na temelju kojeg se u ovom predmetu početne mjere potpore u korist RBS-a smatraju spojivima. Spojivost postojeće potpore RBS-u s obzirom na zamjenu obveze prodaje alternativnim paketom analizira se u odjeljku 5.2. ove Odluke.

5.2. *SPOJIVOST*

(100) Iako se čini kako ažurirani alternativni paket ne uključuje novu državnu potporu RBS-u, postojeća potpora odobrena je, među ostalim, na temelju obveze prodaje podružnice Rainbow. Tijela UK-a sad traže zamjenu te obveze obvezom provedbe ažuriranog alternativnog paketa. Stoga Komisija mora ocijeniti bi li predložena zamjena utjecala na zaključak da je postojeća potpora RBS-u spojiva s unutarnjim tržištem.

(101) Komisija u načelu može izmijeniti odluku o restrukturiranju, kao što je izmijenjena odluka o restrukturiranju, ako se izmjena temelji na novim obvezama koje se mogu smatrati istovrijednima s izvorno dostavljenim obvezama ([53]). U tom slučaju postojeće mjere potpore bile bi spojive na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a ako bi opća ravnoteža izvorne odluke ostala netaknuta. Kako bi se očuvala izvorna ravnoteža, zamjena obveze prodaje alternativnim paketom ne bi trebala negativno utjecati na održivost korisnika potpore, a opći skup obveza trebao bi ostati istovrijedan u pogledu podjele obveza i kompenzacijskih mjera kojima se uzimaju u obzir zahtjevi iz Komunikacije o restrukturiranju ([54]).

5.2.1. ODRŽIVOST

(102) Komisija mora ocijeniti dovodi li se izmjenama izmijenjenih obveza u pitanje zaključak iz izmijenjene odluke o restrukturiranju u pogledu sposobnosti RBS-a da ponovno uspostavi svoju održivost bez potrebe za dodatnom državnom potporom.

(103) U skladu s procjenom koju su dostavila tijela UK-a (vidjeti tablicu 3.) trošak alternativnog paketa nije veći od troškova nastavka prodaje podružnice Rainbow. Komisija stoga smatra da prelazak na alternativni paket ne bi znatno utjecao na održivost RBS-a.

(104) Isto tako treba napomenuti da sama podružnica Rainbow ne posluje s gubitkom ([55]). Stoga izmjene izmijenjenih obveza kojima se RBS-u omogućuje da zadrži podružnicu Rainbow ne bi negativno utjecale na profitabilnost RBS-a.

(105) Komisija preliminarno zaključuje da se izmjenama koje predlažu tijela UK-a ne ugrožava održivost RBS-a.

(106) RBS od 2008. ostvaruje znatne gubitke koji se pripisuju redovnim dioničarima ([56]) i uglavnom su rezultat nakupljanja velikih jednokratnih stavki kao što su novčane kazne i nagodbe u slučajevima povrede dužnosti i zlouporaba pri prodaji određenih proizvoda u prošlosti, troškova restrukturiranja i gubitaka od sporedne imovine koji su bili veći od očekivanih. Komisija stoga mora ocijeniti je li još uvijek valjan njezin zaključak da će RBS moći ponovno uspostaviti svoju profitabilnost i održivost bez daljnje državne potpore.

(107) Komisija napominje da je iz rezultata RBS-a za prvu polovinu 2017. vidljivo poboljšanje profitabilnosti ([57]). RBS je redovnim dioničarima prijavio operativnu dobit u iznosu od 939 milijuna GBP za prvu polovinu 2017.

(108) Stope osnovnog kapitala dodatno su se poboljšale od 2013., dok je dobit od osnovne djelatnosti ostala pozitivna kako je opisano u uvodnoj izjavi 11. odluke o pokretanju postupka.

(109) Komisija stoga smatra da se predloženim izmjenama ne dovodi u pitanje zaključak iz izmijenjene odluke o restrukturiranju u pogledu sposobnosti RBS-a da ponovno uspostavi svoju održivost.

([53]) Uvodna izjava 65. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([54]) Komunikacija Komisije o povratu održivosti i ocjeni mjera restrukturiranja financijskog sektora u trenutačnoj krizi prema pravilima o državnim potporama (SL C 195, 19.8.2009., str. 9.).
([55]) Operativna dobit W&G-a iznosila je 345 milijuna GBP 2016., 431 milijun GBP 2015. i 467 milijuna GBP 2014. (izvor: analiza po segmentima iz godišnjih izvješća RBS-a).
([56]) Uvodna izjava 10. odluke o pokretanju postupka.
([57]) http://investors.rbs.com/~/media/Files/R/RBS-IR/results-center/rbs-group-announcement-04-08-2017.pdf

5.2.2. PODJELA OBVEZA

(110) U izmijenjenoj odluci o restrukturiranju navedeno je da je prodaja podružnice Rainbow uzeta u obzir kao mjera kojom se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja te da ona nije mjera podjele obveza ni mjera kojom se ograničavaju troškovi restrukturiranja ([58]). Predloženi ažurirani alternativni paket kao takav ne utječe na ocjenjivanje podjele obveza koje je Komisija prethodno provela.

(111) Stoga dostavljene izmjene ne utječu na ocjenu podjele obveza iz odluke o restrukturiranju i izmijenjene odluke o restrukturiranju.

5.2.3. MJERE KOJIMA SE OGRANIČAVA NARUŠAVANJE TRŽIŠNOG NATJECANJA

(112) U skladu s izmijenjenom odlukom o restrukturiranju ([59]) primarna svrha obveze prodaje podružnice Rainbow bila je ograničiti narušavanje tržišnog natjecanja do kojeg je moglo doći zbog potpore RBS-u. Konkretno, cilj obveze prodaje podružnice Rainbow bio je spriječiti da veliki iznos državne potpore koja je dodijeljena RBS-u 2008. i 2009. dovede do neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u na kojem vodeći položaj ima RBS ([60]). Kako bi se spriječilo jačanje položaja RBS-a na tom tržištu, a time i smanjenje tržišnog natjecanja na njemu, tijela UK-a preuzela su obvezu da će RBS prodati subjekt s tržišnim udjelom od 5 % na tržištu usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u ([61]).

(113) Svrha je alternativnog paketa kako je opisan u odjeljku 3.3. riješiti pitanje narušavanja tržišnog natjecanja na isti način kao obvezu prodaje podružnice Rainbow koja se njime zamjenjuje.

(114) Komisija stoga mora ocijeniti je li ažurirani alternativni paket istovrijedan s obvezom prodaje koja će se njime zamijeniti.

5.2.3.1. ***Struktura pojedinačnih mjera***

(115) Alternativni paket sastoji se uglavnom od dviju pojedinačnih mjera. Komisija namjerava ocijeniti istovrijednost na razini pojedinačnih mjera i na razini paketa.

Fond za razvoj kapaciteta i inovacije

(116) Komisija smatra da će se osiguravanjem financijskih sredstava iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije ([62]) konkurentnim subjektima za povećanje njihova kapaciteta za ponudu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima vjerojatno povećati tržišno natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima.

(117) Na temelju primjedaba zainteresiranih strana koje je zaprimila kao rezultat odluke o pokretanju postupka Komisija smatra da se distribucijom financijskih sredstava u različitim iznosima do 120 milijuna GBP omogućuju jačanje ponuda bankovnih usluga više subjekata i osiguravanje većeg izbora na tržištu.

(118) Interes zainteresiranih strana i zaprimljene povratne informacije o upotrebi financijskih sredstava koja mogu dobiti iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije pružaju dodatnu sigurnost da će fond za razvoj kapaciteta imati pozitivan učinak na tržišno natjecanje.

(119) Na temelju primjedaba zaprimljenih od zainteresiranih strana iznos dodijeljenih financijskih sredstava uglavnom odgovara iznosu za koji su neke zainteresirane strane navele da im je potreban kako bi ih se potaknulo na ulaganje u kapacitete za pružanje bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima. Provest će se nadmetanje za isplate iz fondova, a većina financijskih sredstava bit će usmjerena na subjekte koji mogu najbolje uvjeriti tijelo da svojim poslovanjem potiču tržišno natjecanje. Komisija smatra da je iznos dodijeljenih financijskih sredstava iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije prikladan i da će tržišno natjecanje rezultirati većim učinkom na tržište.

([58]) Uvodna izjava 78. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([59]) Uvodna izjava 82. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([60]) Uvodna izjava 238. odluke o restrukturiranju.
([61]) Uvodna izjava 29. izmijenjene odluke o restrukturiranju.
([62]) Kako je opisano u uvodnim izjavama od 26. do 43. ove Odluke.

(120) Komisija navodi da su od ukupnog iznosa od 425 milijuna GBP sredstva fonda za razvoj kapaciteta i inovacije koncentrirana oko četiriju velikih dodjela financijskih sredstava koje zajedno iznose 330 milijuna GBP. Zaista postoji velika razlika između četiriju vodećih banaka koje pružaju usluge namijenjene MSP-ovima ([63]) i konkurentnih subjekata s obzirom na tržišni udio. Isto tako, među konkurentnim subjektima postoji velika razlika između subjekata s uspostavljenim poslovanjem za pružanje bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i onih koji tek ulaze na tržište ili nude ograničeni broj proizvoda i često su usmjereni na najmanje MSP-ove. Svrha prodaje podružnice Rainbow bila je stvaranje banke koja pruža usluge namijenjene MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima i koja bi, čak i ako je manja od četiriju vodećih banaka koje pružaju usluge namijenjene MSP-ovima, ipak bila dovoljno velika da im može konkurirati. Usmjeravanje najvećeg dijela financijskih sredstava na mali broj konkurentnih subjekata sa snažnim postojećim kapacitetom za pružanje usluga transakcijskog računa MSP-ovima vjerojatno bi dovelo do najvećeg učinka na tržišno natjecanje i s većom sigurnošću rezultiralo znatnim jačanjem položaja jednog subjekta ili više njih. Time bi se povećala istovrijednost s učinkom koji bi imala prodaja podružnice Rainbow u usporedbi s alternativnim paketom koji bi bio usmjeren na nove sudionike na tržištu ili banke koje nude samo ograničeni broj proizvoda bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i koje su usmjerene samo na najmanje MSP-ove.

(121) U skladu s primjedbama zaprimljenima od zainteresiranih strana za konkurentne je subjekte važno da prvo razviju dodatne kapacitete i time podupru nastojanja da se klijente W&G-a uvjeri na prelazak u okviru poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte. Komisija smatra da se osiguravanjem tromjesečnog razdoblja od dodjele bespovratnih financijskih sredstava iz fonda za razvoj kapaciteta i inovacije konkurentnim subjektima omogućavaju planiranje i provedba dodatnih ulaganja bez nepotrebnog odlaganja provedbe programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte.

Poticajni prelazak u prihvatljive subjekte

(122) Komisija smatra da će se programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte ([64]) povećati tržišno natjecanje na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima prelaskom klijenata iz RBS-a u konkurentne subjekte. Cilj je provedbe programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte prelazak klijenata koji čine tri postotna boda tržišnog udjela RBS-a na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u UK-u (izračunano na temelju broja MSP-ova).

(123) S obzirom na broj prenesenih MSP-ova program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte mogao bi dovesti do smanjenja tržišnog udjela RBS-a za više od tri postotna boda, ali u tom slučaju portfelj klijenata koji prijeđu sadržavao bi veći udio manjih MSP-ova. Budući da je iznos financijskih sredstava koja su dostupna za mjeru B ograničen, prelazak više klijenata nužno podrazumijeva manji prosječni iznos novčanih poticaja, što znači da bi klijenti koji prijeđu morali biti vrlo mali MSP-ovi, a to nije bio cilj prodaje podružnica Rainbow. Zaključno, pri ocjenjivanju istovrijednosti trebalo bi uzeti u obzir da će se programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte dopustiti ograničavanje prijenosa tržišnog udjela RBS-a na tri postotna boda.

(124) U pogledu vjerojatnosti postizanja smanjenja od tri postotna boda Komisija smatra da će ponude konkurentnih subjekata morati biti dovoljno privlačne kako bi se na prelazak uvjerio maksimalan broj klijenata. Uzimajući u obzir primjedbe zaprimljene od zainteresiranih strana, iznos novčanih poticaja naveden u istraživanju koje je po nalogu RBS-a proveo Charterhouse ([65]) i veća financijska sredstva koja su dostupna za mjeru B, Komisija smatra da su one sada dovoljno velike za poticanje prelaska klijenata koji je istovrijedan s tržišnim udjelom od tri postotna boda.

(125) Komisija smatra da su produljenje trajanja, proširenje područja poslovanja i množitelj kako je opisan u uvodnim izjavama 52. i 53. važni zaštitni mehanizmi kojima se pruža dodatna sigurnost u pogledu postizanja prijenosa tržišnog udjela RBS-a od tri postotna boda.

(126) Komisija isto tako smatra da su transakcijski računi „ulazni" proizvod za MSP-ove, koji će u potrazi za bankovnim uslugama kao što su krediti općenito uzeti u obzir svojeg pružatelja usluga transakcijskog računa ([66]). Komisija stoga smatra da se poticajima za prijenos transakcijskih računa klijente potiče i na prijenos kredita.

([63]) RBS, Lloyds Banking Group, HSBC i Barclays.
([64]) Program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte detaljno je opisan u uvodnim izjavama od 44. do 58. ove Odluke.
([65]) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 82.(a) i bilješci 45.
([66]) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 83.(a).

(127) Komisija smatra da bi se novčanim poticajima za kredite opisanima u uvodnoj izjavi 48. konkurentnim subjektima omogućilo da dodatno potaknu klijente koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima da osim svojih transakcijskih računa prenesu i druge proizvode. Iznosom novčanih poticaja za kredite smanjuje se i nepovoljan položaj koji su zainteresirane strane navele u pogledu primjene standardiziranog kapitalnog modela ([67]). Komisija smatra da se time pruža veća sigurnost da je alternativni paket istovrijedan s prodajom podružnice Rainbow u okviru koje bi se ti krediti bili prenijeli potencijalnom kupcu.

(128) Komisija isto tako napominje da će se iznosom od 75 milijuna GBP koji je predviđen kao pomoć za lakši prelazak (za pokrivanje naknada za prijevremeni raskid ugovora u pogledu prijenosa salda kredita ili drugih troškova trećih strana kao što su pravne naknade) i uslugom prijenosa tekućeg računa smanjiti prepreke prelasku klijenata u konkurentne subjekte.

(129) Komisija isto tako smatra da se ovlastima tijela i nadzorom koje ono provodi ([68]) osigurava mogućnost daljnje prilagodbe programa poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte tržišnim signalima nakon pokretanja programa.

(130) Komisija ne smatra problematičnim to što se više ne predlaže ponuda besplatnog pristupa podružnicama RBS-a (kako je opisano u uvodnoj izjavi 57.) koji je bio predviđen u početnoj verziji alternativnog paketa. Postojeći konkurentni subjekti koji pružaju usluge namijenjene MSP-ovima naveli su da im takav pristup nije potreban kako bi se mogli natjecati s četirima vodećim bankama koje pružaju usluge namijenjene MSP-ovima. Upotrebljavajući financijska sredstva koja su početno bila dodijeljena (u početku besplatnom) programu pristupa podružnicama za mjere A i B, financijska sredstava alternativnog paketa učinkovitije se raspodjeljuju kako bi se postigla istovrijednost s učinkom prodaje podružnice Rainbow.

(131) Na temelju promjena uvedenih u program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte i zaštitnih mehanizama uključenih u program te primjedaba zaprimljenih od zainteresiranih strana Komisija zaključuje da bi se programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte vrlo vjerojatno ostvario prijenos tržišnog udjela RBS-a od tri postotna boda.

5.2.3.2. ***Opća istovrijednost paketa s obvezom prodaje podružnice Rainbow***

(132) Kako je navedeno u odluci o pokretanju postupka ([69]), istovrijednost alternativnog paketa može se ocijeniti na različite načine. S obzirom na protučinjenični scenarij učinak alternativnog paketa može se usporediti s učinkom koji bi prema očekivanjima imala prodaja podružnice Rainbow komercijalnom kupcu kad bi se provela sada („Prodaja podružnice Rainbow" u tablici 3.) ili s učinkom koji se u skladu s odlukom o restrukturiranju očekivao od prodaje podružnice Rainbow („Cilj odluke iz 2009." u tablici 3.). S obzirom na primijenjeni pokazatelj istovrijednost se može mjeriti primjenom različitih pokazatelja, kao što su razvoj tržišnog udjela RBS-a na tržištu MSP-ova, financijski troškovi RBS-a i vrijednost prenesene imovine i obveza.

(133) U tablici 3. prikazana je usporedba triju scenarija s obzirom na različite pokazatelje.

Tablica 3.

Usporedba triju scenarija s obzirom na različite pokazatelje

	Cilj odluke iz 2009.	Prodaja podružnice Rainbow	Ažurirani alternativni paket
Obveza u pogledu motivacije	Ograničavanje narušavanja natjecanja na tržištu MSP-ova u UK-u	Ograničavanje narušavanja natjecanja na tržištu MSP-ova u UK-u	Ograničavanje narušavanja natjecanja na tržištu MSP-ova u UK-u
RBS-ov gubitak tržišnog udjela na tržištu MSP-ova u UK-u ([1])	5 %	[0–5] % [[5–10]]	3 % [[5–10]]
Ukupni kapitalni gubitak ([2])	[…] GBP	[…] GBP [[…] GBP]	[…] GBP [[…] GBP]

([67]) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 78.
([68]) Kako je opisano u uvodnoj izjavi 51.
([69]) Kako je opisano u uvodnim izjavama 122. i 123. odluke o pokretanju postupka.

	Cilj odluke iz 2009.	Prodaja podružnice Rainbow	Ažurirani alternativni paket
Učinak na stopu osnovnog kapitala	N.P.	[…] %	[…] %
Ukupni prijenos imovine	20 milijardi GBP	[15–25] milijardi GBP	[0–5] milijardi GBP

([1]) Brojke u zagradama za prodaju podružnice Rainbow i ažurirani alternativni paket uključuju gubitak tržišnog udjela od četvrtog tromjesečja 2011.
([2]) Brojke u zagradama za prodaju podružnice Rainbow i ažurirani alternativni paket uključuju već nastale troškove u iznosu od [1–3] milijarde GBP.

(134) Motivacija za prodaju podružnice Rainbow u odluci o restrukturiranju i izmijenjenoj odluci o restrukturiranju jest ograničavanje narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima i srednjim korporativnim klijentima u UK-u. Tijela UK-a osmislila su alternativni paket kako bi ostvarila isti osnovni cilj.

(135) Alternative se mogu usporediti primjenom učinka na tržišni udio RBS-a na tržištu MSP-ova u UK-u. U skladu s odlukom o restrukturiranju očekivalo se da će prodaja podružnice Rainbow dovesti do gubitka tržišnog udjela od 5 % kako je opisano u uvodnoj izjavi 112. Odluke o pokretanju postupka. Alternativni paket isto bi tako trebao dovesti do gubitka tržišnog udjela. On bi iznosio do 3 % ako se uzme u obzir samo program poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte. Komisija smatra da će i učinak fonda za razvoj kapaciteta i inovacije biti dovoljno znatan da se MSP-ovima omogući prelazak iz RBS-a i drugih banaka. Međutim, to je teško kvantificirati.

(136) Kao što navode tijela UK-a ([70]), razumno je uzeti u obzir činjenicu da je RBS od odluke o restrukturiranju izgubio tržišni udio na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u UK-u. Tijela UK-a uputila su na pružatelja podataka. Nažalost, on je počeo s izračunima tržišnih udjela tek od četvrtog tromjesečja 2010. Kao rezultat, ne postoji dosljedan vremenski niz kojim je obuhvaćeno razdoblje od 2008. ili 2009. do danas. U skladu s podatcima koje je izračunao pružatelj usluga tržišni udio RBS-a dosegnuo je [25–30] % u četvrtom tromjesečju 2010. (prva podatkovna točka) na tržištu MSP-ova s prometom do 25 milijuna GBP. RBS je u skladu s tim podatcima u razdoblju od četvrtog tromjesečja 2010. do četvrtog tromjesečja 2016. izgubio [3–7] % tržišnog udjela na tržištu MSP-ova s prometom do 25 milijuna GBP ([71]). Komisija smatra da je razboritije primijeniti gubitak tržišnog udjela od četvrtog tromjesečja 2011. ([0–5] %) nego onaj od četvrtog tromjesečja 2010. ([3–7] %) jer je u skladu s prvom podatkovnom točkom (četvrto tromjesečje 2010.) tržišni udio veći od onoga koji je u trenutku donošenja odluke o restrukturiranju dobiven iz drugih izvora i stoga se ne može isključiti da je riječ o jednokratnoj vršnoj vrijednosti koja ne odražava pravilno polazišnu točku iz razdoblja 2008.–2009. Komisija stoga smatra da je tržišni udio u tržišnom segmentu MSP-ova u UK-u koji je već izgubljen razborito procijeniti na [0–5] %.

(137) Smanjenje tržišnog udjela RBS-a od 5 % koje se očekivalo u skladu s odlukom o restrukturiranju premašeno je ako se gubitku tržišnog udjela koji se očekuje od alternativnog paketa (do 3 % samo kao rezultat mjere B) pribroji zabilježeni gubitak tržišnog udjela od [0–5] %.

(138) Na temelju analize iz uvodnih izjava od 122. do 131. Komisija ocjenjuje da će se alternativnim paketom vrlo vjerojatno ostvariti prijenos tržišnog udjela od 3 % u segmentu klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima.

(139) Komisija zaključno smatra da bi se alternativnim paketom ostvario gubitak tržišnog udjela u segmentu MSP-ova predviđen 2009. u trenutku donošenja odluke o restrukturiranju.

(140) Komisija napominje da je mjera A usmjerena na klijente koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima, ali se njome srednji korporativni klijenti ne isključuju iz ostvarivanja koristi iz alternativnog paketa. Fondom za razvoj kapaciteta i inovacije bankama će se omogućiti da poboljšaju i prošire svoje postojeće ponude poslovnih bankovnih usluga namijenjenih velikim MSP-ovima, a time i srednjim korporativnim klijentima. Na primjer, jedna je banka u svojem podnesku nakon odluke o pokretanju postupka navela da bi uložila do 25 milijuna GBP u naprednu platformu za internetsko bankarstvo za poslovne klijente kojom bi se osigurali napredni digitalni kapaciteti (uključujući kapacitete za devizni i međunarodni platni promet) za male, srednje i velike korporativne klijente. Ta je banka predvidjela i da bi joj iznos do 50 milijuna GBP za ostale planove ulaganja pomogao u rješavanju svih tržišnih segmenata.

([70]) Vidjeti uvodnu izjavu 68.
([71]) Na temelju podataka društva Charterhouse Research koje su dostavila tijela UK-a (vidjeti bilješku 42.).

(141) Komisija isto tako smatra da će se programom poticajnog prelaska u prihvatljive subjekte (uz velike novčane poticaje za velike, složenije MSP-ove) konkurentne subjekte dodatno potaknuti da poboljšaju proizvode i usluge namijenjene takvim velikim MSP-ovima. Time će povećati i svoj kapacitet za poslovanje sa srednjim korporativnim klijentima.

(142) Komisija isto tako smatra da su bespovratna financijska sredstva i novčani poticaji u okviru mjera A i B koncentrirani oko malog broja konkurentnih subjekata sa snažnim postojećim kapacitetom za pružanje usluga transakcijskog računa MSP-ovima. Ti će se konkurentni subjekti vjerojatno pokušati natjecati i za srednje korporativne klijente.

(143) U skladu s podatcima koje je izračunao pružatelj usluga tržišni udio RBS-a dosegnuo je [30–35] % u četvrtom tromjesečju 2010. (prva podatkovna točka) na tržištu korporativnih klijenata s prometom većim od 25 milijuna GBP ([72]). RBS je u skladu s tim podatcima u razdoblju od četvrtog tromjesečja 2010. do drugog tromjesečja 2017. izgubio [5–10] % tržišnog udjela na tržištu MSP-ova s prometom do 25 milijuna GBP ([73]). Slično kao i u pogledu tržišnog segmenta MSP-ova, Komisija smatra da je razboritije primijeniti gubitak tržišnog udjela od četvrtog tromjesečja 2011. nego onaj od četvrtog tromjesečja 2010. Komisija napominje da je zabilježeni tržišni gubitak RBS-a na tržištu korporativnih klijenata od četvrtog tromjesečja 2011. do četvrtog tromjesečja 2016. ([0–5] %) u skladu s tržišnim gubitkom na tržištu MSP-ova ([0–5] %). Zabilježeni tržišni gubitak još je veći ako se u obzir uzme tržišni gubitak od četvrtog tromjesečja 2011. do drugog tromjesečja 2017. ([5–10] %).

(144) Komisija isto tako napominje da srednji korporativni klijenti često zahtijevaju složenije i raznovrsnije bankovne proizvode. Samo je vrlo ograničen broj konkurentnih subjekata pokazao istinski interes za te klijente ([74]) jer većina subjekata nema kapacitet za profitabilan razvoj takvih proizvoda. Komisija isto tako smatra da je razumno u obzir uzeti primjedbe UK-a iz uvodne izjave 66. stavka (e) u kojem je navedeno da bi prodaja podružnice Rainbow imala manji i/ili nesigurniji učinak na tržišno natjecanje u segmentu srednjih korporativnih klijenata u usporedbi sa segmentom MSP-ova.

(145) Iako je narušavanje tržišnog natjecanja teže kvantificirati zbog neizravnog učinka alternativnog paketa na segment srednjih korporativnih klijenata, Komisija smatra da će se alternativnim paketom, zajedno sa zabilježenim tržišnim gubitkom, vjerojatno ostvariti učinak na tržišno natjecanje u segmentu srednjih korporativnih klijenata koji je barem istovrijedan prodaji podružnice Rainbow. Komisija stoga zaključuje da je mjerama A i B riješeno i narušavanje tržišnog natjecanja u segmentu srednjih korporativnih klijenata.

(146) U pogledu srednjih korporativnih klijenata i MSP-ova za usporedbu istovrijednosti prodaje podružnice Rainbow s alternativnim paketom može se primijeniti i procijenjeni ukupni kapitalni gubitak iz različitih scenarija.

(147) Odluka o restrukturiranju nije sadržavala procjenu kapitalnog troška prodaje podružnice Rainbow. Međutim, razumno je primijeniti procjenu kapitalnog troška koji bi nastao kad bi se nastavilo s prodajom podružnice Rainbow i koji su utvrdila tijela UK-a.

(148) RBS-ov trošak ispunjavanja obveze prodaje od 2009. iznosi [1–3] milijarde GBP ([75]). Time je obuhvaćeno nekoliko vrsta troškova, a najveći su troškovi tehnologije za izradu posebne informatičke platforme za podružnicu Rainbow.

(149) Izravni kapitalni gubitak ([76]) alternativnog paketa manji je nego u slučaju nastavka prodaje podružnice Rainbow. Osim toga, ako se dodaju već postojeći troškovi RBS-a, jasno je da je alternativni paket skuplji od onoga što je implicitno predviđeno u odluci o restrukturiranju ([77]).

([72]) Komisija napominje da nisu dostupni zasebni podatci za segment srednjih korporativnih klijenata i stoga se kao pokazatelj tržišnog udjela primjenjuje tržišni udio klijenata s prometom većim od 25 milijuna GBP.

([73]) Na temelju podataka društva Charterhouse Research koje su dostavila tijela UK-a.

([74]) U okviru povratne informacije zaprimljene nakon odluke o pokretanju postupka.

([75]) Vanjski savjetnik uskladio je iznos od [1–3] milijarde GBP sa stvarnim troškovima koji su knjiženi u okviru programa W&G-a.

([76]) U tablici 3. naveden je ukupni izravni kapitalni gubitak različitih alternativa. U zagradama je naveden ukupni kapitalni gubitak ako se doda već postojeći trošak RBS-a u iznosu od [1–3] milijarde GBP.

([77]) Odluka o restrukturiranju nije sadržavala procjenu kapitalnog troška prodaje podružnice Rainbow. Međutim, čini se razumnim primijeniti procjenu kapitalnog troška koji bi nastao kad bi se nastavilo s prodajom podružnice Rainbow i koji su utvrdila tijela UK-a. RBS-ov trošak ispunjavanja obveze prodaje od 2009. iznosi [1–3] milijarde GBP. Ako se uključi ukupni trošak u iznosu od [1–3] milijarde GBP, ukupni kapitalni gubitak u iznosu od […] GBP do […] GBP znatno premašuje kapitalni trošak u iznosu od […] GBP koji bi proizišao iz gubitka podružnice Rainbow.

(150) Zaključno, u slučaju primjene tog pokazatelja alternativnim paketom, kako tvrde tijela UK-a, ne smanjuju se financijske obveze RBS-a u usporedbi s onime što je predviđeno u odluci o restrukturiranju; on je zapravo znatno skuplji.

(151) Za usporedbu različitih scenarija može se primijeniti i učinak na stopu osnovnog kapitala. Razlika između pokazatelja stope osnovnog kapitala i pokazatelja kapitalnog gubitka jest da se u slučaju prvog pokazatelja u obzir uzima smanjenje rizikom ponderirane imovine: ako dovodi do većeg smanjenja rizikom ponderirane imovine, scenarij za određeni kapitalni gubitak ima manje negativan učinak na stopu osnovnog kapitala.

(152) Brojke koje se odnose na osnovni kapital dostavila su tijela UK-a. U tablici 3. prikazano je da alternativni paket ima znatniji učinak na osnovni kapital. Čini se da je to posljedica činjenice da on uključuje manji gubitak imovine. Stoga čak i ako je kapitalni gubitak nešto manji, njegov učinak na stopu osnovnog kapitala nešto je negativniji.

(153) Alternativni scenariji mogu se usporediti i s obzirom na ukupnu imovinu. Alternativni paket ima znatno manji učinak na ukupnu imovinu nego obveza prodaje podružnice Rainbow.

(154) Cilj obveze prodaje podružnice Rainbow bio je prodaja održivog subjekta. Kako bi bila održiva, podružnica Rainbow trebala je imati dovoljno imovine i klijenata koji generiraju dobit kako bi snosila troškove svoje velike mreže podružnica i infrastrukture. Stoga je, uz kredite i depozite namijenjene MSP-ovima na koje je bila usmjerena mjera za povećanje tržišnog natjecanja na tržištu MSP-ova, područje poslovanja podružnice Rainbow uključivalo i velik broj kredita i depozita za građane.

(155) Alternativnim paketom nije predviđen prijenos imovine i obveza koji se odnose na građane i druge klijente koji nisu MSP-ovi. On je usmjeren na prijenos dijela klijenata koji se koriste uslugama namijenjenima MSP-ovima zajedno s njihovom imovinom (kreditima) i obvezama (depozitima). Alternativni paket stoga je puno manji s obzirom na količinu prenesene imovine, ali se njime nastoji ostvariti sličan rezultat na tržištu bankovnih usluga namijenjenih MSP-ovima u UK-u.

5.2.3.3. *Zaključak o istovrijednosti ažuriranog alternativnog paketa*

(156) Od datuma odluke o restrukturiranju (14. prosinca 2009.) RBS je zaista pokušao prodati podružnicu Rainbow, što dokazuju uzastopni pokrenuti postupci, znatan iznos uključenih sredstava i radna snaga koja je predana prodaji podružnice Rainbow.

(157) Time su za RBS nastali znatni troškovi (prije svega procijenjeni troškovi pokušaja prodaje podružnice Rainbow kako je opisano u uvodnoj izjavi 148.).

(158) Komisija napominje i da se ne čini kako se alternativnim paketom smanjuju zahtjevi prema RBS-u. Kad je riječ o troškovima, uz trošak RBS-a koji je već nastao u prošlosti, provedbom alternativnog paketa RBS-u bi se nametnulo dodatno troškovno opterećenje. Kumulativni troškovi od 2009. bili bi znatno veći od onoga što se implicitno očekivalo u odluci o restrukturiranju.

(159) Alternativni paket, u kombinaciji s gubitkom tržišnih udjela, rezultirat će ukupnim smanjenjem tržišnog udjela RBS-a na tržištu MSP-ova koje je barem istovrijedno s onim što je predviđeno u odluci o restrukturiranju. Time bi se zabrinutost da RBS veliki dio potpore iz 2008.–2009. upotrebljava za konsolidaciju ili povećanje svojeg tržišnog udjela na već koncentriranom tržištu MSP-ova ublažila u jednakoj mjeri kao i u slučaju prodaje podružnice Rainbow da je provedena kako je predviđeno u odluci o restrukturiranju.

(160) Komisija stoga smatra da je za ostvarivanje predviđenog učinka na tržišno natjecanje alternativni paket istovrijedan s prodajom podružnice Rainbow.

(161) Komisija napominje i da je RBS ispunio sve obveze i izmijenjene obveze (osim prodaje podružnice Rainbow) iz odluke o restrukturiranju i izmijenjene odluke o restrukturiranju. Stoga se dostavljena zamjena jedne obveze prodaje odvija u okviru pravilne provedbe preostalog dijela plana restrukturiranja.

6. **ZAKLJUČAK**

(162) Na temelju prethodne ocjene otklonjene su sumnje koje je Komisija izrazila u odluci o pokretanju postupka u pogledu istovrijednosti alternativnog paketa. Izmjena obveza nema utjecaja na zaključak iz odluke o restrukturiranju i izmijenjene odluke o restrukturiranju te bi stoga trebalo utvrditi da je državna potpora RBS-u spojiva s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 3. točke (b) UFEU-a.

(163) Komisija nadalje zaključuje da bi trebalo utvrditi da je potencijalna državna potpora korisnicima alternativnog paketa spojiva kao potreban dio obveza na temelju kojeg se utvrđuje da su mjere potpore u korist RBS-a spojive,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Zamjena obveze prodaje podružnice Rainbow alternativnim paketom koju je Ujedinjena Kraljevina dostavila u pogledu RBS-a spojiva je s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora. Stoga se odobrava zamjena obveze prodaje podružnice Rainbow alternativnim paketom.

Članak 2.

Potencijalna državna potpora korisnicima alternativnog paketa spojiva je s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. točke (b) Ugovora.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. rujna 2017.

Za Komisiju

Margrethe VESTAGER

Članica Komisije